AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 43-čias | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 27-tą, SPALIO (OCTOBER) 1934 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Kaip iš Kauno Bus Skrendama į Pietų Ameriką

Atsargos aviacijos leitenantų Lisausko ir Adomavičiaus pasiryžimas patriotiniais sumetimais nuskristi į Pietų Ameriką ir ten aplankyti lietuvių naujokynus, Lietuvos visuomenėje jau iš pat pirmų dienų randa gausaus pritarimo. Abu lakunai žinomi, kaip drąsūs ir patyrę skraidytojai. Ypač Adomavičius yra Lietuvoje didelis civilinio skraidimo rėmėjas. Paskutiniuoju laiku jis labai daug dirbo Lietuvos aero klube. Savo drąsumu abu lakunai jau ne kartą yra pasižymėję.

Skridimą jie pasižyrę žut-but įvykdyti. "Talkos" spaudos biuro redaktoriui šio didelio žygio vykdytojai papasakojo apie tai, kaip jie mano įvykdyti savo, gana didelę kelionę:

— Patogiausias mums skristi laikas per Atlantą, kuris mūsų perskridimui yra didžiausia kliutis, yra sausis, vasaris, kovas ir balandžio mėnesiai. Pats skridimas susidės iš trijų dalių. Pirmasis etapas bus Kaunas-Louis St. (Afrikoje), apie 6000 kilometrų yra puiki treniruotė ir proga patikrinti apskaičiavimams. Šį etapą palankiomis oro sąlygomis su nutupimais mes manome nuskristi per 6-8 dienas. Antrasis etapas — skridimas per Atlantą apie 3160 kilometrų. Oro sąlygos šioje Atlanto dalyje kas met pastovios ir gerai ištirtos. Kelionė per Atlantą susidės irgi iš trijų dalių. Pirmoji dalis 1930 kilometrų tenka skristi pavėjui, kas pagreitina skridimo greitį; antroji dalis taip vadinama, "Stilio" zona, sudaro 720 klometrų; čia vėjo stiprumas yra minimalus arba jo visiškai nėra. Trečioji dalis—510 kilometrų tenka skristi su šoniniu vėju. Skridimas per Atlantą, pasirinkus lėktuvą, kurio kelionės greitis apie 200 kilometrų per valandą, užims 14-16 dienų. Trečiasis etapas susidės iš lietuvių išeivių kolonijų Pietų Amerikoje lankymosi. Jo smulkų maršrutą mes išdirbsime vėliau. Pats skridimas per Atlantą, iš oro sąlygų davinių, pirmoje dalyje bus atliekamas ligi 5000 metrų aukštumos, ir toliau per 2000 metrų. Turime galvoje oro sąlygas ir vėjo stiprumą balandžio mėnesį.

— Šis musų sumanymas nėra taip staigiai atsiradęs. Mes jį ugdėmė ir slėpėme ilgoką laiką. Išdrįsome jį pareikšti tik galutinai įsitikinę, kad rasime visuomenės pritarimą. Musų duosnioji visuomenė Dariaus ir Girėno paminklui sudėjo daugiau, kaip 100.000 litų. Mums reikia tiktai maždaug pusė tiek ir jau ateinančiais metais balandžio mėnesį busime Pietų Amerikoje. Aukų pradžia musų skridimui jau yra padaryta. Šis faktas mus skatina atkakliau imtis parengiamųjų darbų ir gilinti savo teoretines bei praktikines žinias".

Šį skridimą pasirengę finansuoti be kitų užsienių lietuviams remti draugija ir Lietuvos aero klubas. Kitos Lietuvos organizacijos taip pat yra nutarusios prie šio gražaus sumanymo vykdymo prisidėti. Lietuvos visuomenė taip pat neatsiliks tokį žygį paremti. — Tsb.

Įvairios Žinios

— Šią vasarą Amerikos lietuvių kolonijas lankjusio Lietuvos rašytojo Petro Babicko sesuo Unė Graičiunienė šiomis dienomis atvežė Čiurlionies galerijai daug brangių meniškų dovanų. Jos yra daugiausiai persų, prancuzų ir kitų kraštų menininkų kuriniai. Tačiau tai neoriginalus darbai, bet kopijos, tų geniališkų paveikslų, kurie šiandien randami tik garsiame Liuvro muziejuje. Tos kopijos visame pasaulyje laikomos vienos geriausiųjų ir mažai skiriasi nuo pačių originalų.

— Užsienio laikraščiai, rašydami apie Klaipėdos krašto vokietininkų priešvalstybinį veikimą, drąsiai pasisako, kad jis buvo vedamas su Hitlerio žinia. Esą, Hitleris Klaipėdos krašte norėjo suorganizuoti tuos pačius įvykius, kurie buvo Viennoje liepos pabaigoje.

Rumšiškių valsčiuje, Davainonių kaime, šiomis dienomis policija rado urve pasislėpusį žmogų. Pasirodo, kad tai yra to kaimo gyventojas Jonas Puras, 35 metų amžiaus. Šis 15 metų atkalėjęs žmogus, slėpdamasis nuo kariuomenės, urvan įlindo jau 1919 metais. Nuo to laiko ligi šiol jis nematė saulės šviesos ir užmiršo, kaip dabar pasaulis atrodo. Dezertyras atrodo labai išblogėjęs, išbyškęs, apaugęs plaukais, veidas geltonos spalvos, mažai kalbantis. Jis pats sako, kad jam nusibodo savanoriškas kalėjimas ir todel jis pats daugiau jame jau butų nesėdėjęs. Dabar Puras yra areštavę ir jis laukia antro kalėjimo.

PREZIDENTAS RUZVELTAS BANKIERIŲ SUSIRINKIME

Washington, D C., spalio 24.— Čia Amerikos bankierių Asociacija turėjo savo suvažiavimą svarbiais biznio ir kredito klausimais. Šitame bankierių suvažiavimo atidaryme kalbėjo ir Prezidentas Ruzveltas. Bankieriai prezidentą sveikino didelėmis ovacijomis ir pasižadėjo kooperuoti su valdžia šalies ekonominio atsigriebimo reikale.

Pezidentas bankierius pasveikino ir paprašė juos savo kooperacijos pažadą vykdint gyveniman. Jis priminė jiems kaip jis 1933 metais šalies gyventojus ragino pasitikėt bankais ir jie pasitikėjo. Taigi dabar atėjo laikas, kad bankai turi pasitikėti šalies gyventojais, suteikiant jiems kreditą del privatiškų įmonių atsigriebimo, kas be abejonės prisidės prie spartaus sumažinimo bedarbių skaičiaus. Prezidentas prisiminė bankieriams, kad jie valdžios vadovybei turi pasiduot, ir bendrai veikt su ja del visos šalies gerovės. Sako — tokis veikimas bus naudingas visiems — ir darbui ir kapitalui.

Nors prezidentas ir nuoširdžiai bankierių suvažiavimą pasveikino, tačiau tas jo pasveikinimas nebuvo be įsakymo: "eikite savo bankines pareigas, duokit pagelbą kreditu, kooperuokit su valdžia ir su gyventojais, ir toujau... o jei ne, tai pati valdžiai tąja bankine kooperacija galės pasirupinti".

Suprantama, kad šalies ekonomiškas atsigriebimas priklauso nuo visų kooperacijos, o tuo daugiau nuo pačių bankų. Taipgi suprantama, kad bankierių nekooperavimas su šalies gyventojų pastatyta valdžia ir nepaisymas tos šalies reikalų pagerinimo, jie savaimi nebetinka toms pareigoms — kas reiškia, kad dabartinio bankinio biznio platforma turi buti pakeista ant kitokių pamatų, kurie atsakytų į šalies gyventojų ekonominį klausimą.

77,849 Bolševikus Išmetė iš Bolševikų Partijos

Maskva, spalio 23. — Veik vieną ketvirtdalį visos komunistų kaimiečių partijos narių iššlavė laukan už nesilaikymą disciplinos, už kritiką, nepasitenkinimą, nepaklusnumą ir visus kitus prasižengimus prieš nustatytą komunistų partijos programą.

Sakoma, kad fabrikų darbininkai esą ištikimiausi partijos nariai, kadangi iš jų tarpo tik 16 nuošimčių teišbraukė. Gi iš kaimiečių partijos 23.5 nuošimčius ir 29 nuošimčius kandidatų.

Dabar rusų komunistų partija turi 3,172,00 narių, bet eina gandas, kad 1,000,000 narių iš partijos eilių netrukus bus iššluotas. Jei ištikrųjų netrukus tą milijoną bolševikų neklaužadų išbrauktų iš komunistų partijos, tai išeitų, kad išbraukimų nuošimtis viršija kandidatus.

Pakilo 10 Mylių į Stratosferas

Cadiz, Ohio, spalio 23. — Garsus belgų mokslininkas prof. Jean Piccard, kuris pirmas buvo pasikėlęs į stratosferą ten studijuoti kosminius spindulius dabar vėl kėlėsi į stratosferą. Stratosferos baliuną valdė jo žmona Jeanette, pirmoji moteris, kuri yra pasikėlusi į stratosferą.

Jiedu pasikėlė iš Fordo lauko, Derolt, Mich. Nusileido gi netoli nuo čia, krumuose, išbuvę ore apie 8 valandas. Jiedu pasikėlė 10 mylių į stratosferas. Nusileidimas buvo dalinai nelaimingas. Nusileidus iki apie 2,000 pėdų, nuo žemės storas debesis juos uždengė nuo saulės. Dujos, nebešildomos saulės spindulių, ėmė sparčiai tirštėti, baliunas neteko kėlimosi jėgos ir pradėjo smarkiai kristi. Bet ant laimės baliunas užkliuvo už medžių, kurie sulaikė jo puolimą ir tuo liko išgelbėti jautrųs moksliniai instrumentai. Abu skridikai irgi išliko nesužeisti. Tik pats baliunas buvo nemažai apdraskytas.

Subėgęs apielinkės jaunimas pagelbėjo iškrauti iš gondolos instrumentus. Ką jiedu naujo sužinojo šioje kelionėje apie kosminius spindulius, duosis matyt, kuomet bus išstudijuoti mokslinių įrankių rekordai.

NRA Platforma Žada But Pakeista

Washington, D. C. — Po NRA administratoriaus Gen. Johnsono atsistatydinimo, naujoji administracija suranda daug NRA netaktiškumų padarytą. Sako, kad darbo valandų nustatymas ir uždėjimas kontrolės ant gamybos ir stabdymas kompeticijos, yra žalinga biznio atgijimui.

Naujoji NRA administracija turi pagaminus pagrindinius Johnsono administracijos pertvarkymus, kurie šiomis dienomis bus įteikta Prezidentui Ruzveltui pasirašyt.

Hauptmanno Byla Atidėta Iki Sausio 2

Flemington, N. J. — Šiomis dienomis Bruno Richard Hauptmann buvo čia tardomas del nužudymo Lindbergho vaiko ir del paėmimo 50,000 dolerių, užstato. Hauptmannas pasakė, kad jis esąs tuose apkaltinimuose nekaltas. Tačiau Hauptmanno gynėjai gavo didelį smugį, kuomet teisėjui buvo pristatytas raštas nuo konstruktoriaus Joseph L. Furcht, kuris nuneigia visus įrodymus iki šiol pristatytus, buk Hauptmannas tą dieną dirbęs, kada įvyko Lindbergho vaiko vagystė.

Hauptmanno sekantis tardymas atidėtas iki 2-ros dienos sausio, 1935 metų. Iki to laiko manoma surinkt užtektinai dokumentų, kad padaryt galutiną išvedimą del Hauptmanno prasižengimo kaltės.

Britanija Gelbės Japonijai Laivyno Klausime

Londonas, spalio 24 — Čia vyksta tarpe Anglijos, Japonijos ir Suv. Valstijų pasitarimai laivyno klausimuose. Japonijos laivyno delegacija priešaky su admirolu Isoroku Jamomoto, pareikalavo lygybės laivų tonažiaus. Anglija pasižadėjo gelbėt Japonijai ir ministerių premieras Ramsey MacDonald pasisiųlė tarpininkaut tarpe tų dviejų šalių. Tačiau Amerika nemano nusileist, ir nori, kad Japonija pasiliktų taip kaip buvo (5-5-3). Japoija taipgi nori, panaikyt su Vašingtonu padaryta 1922 metais laivyo sutartį. Derybos eina slaptai.

Lietuvių Estų Išdirbinių Paroda New Yorke

Kaipo nepaprasta spalvuotų rankdarbių lietuvių estų paroda atsidarė ant 7-to aukšto Altman's krautuvės prie 5th Ave. ir 34-tos gatvės, ir tęsis per porą savaičių. Išstatyti parodoje daiktai bus parduodami išskiriant brangius muziejaus rinkinius.

Rankdarbių rinkimai susideda iš audinių, mezginių, lininių ir vilnonių; taipgi medžių išdirbinių, puodukų setai, skuros rankdarbiai iš 18-to ir 19-to šimtmečio ir kiti.

Šį rinkinių paroda vadinama Baltijos paroda, surengtą bendardarbiaujant Lietuvos ir Estijos vyriausybėms.

3,500,000 Bedarbių Gaus Darbą 2 Savaičių Bėgy

Washington, D. C. — Šalies vyriausybės šelpimo administratorius H. L. Hopkins pareiškia, kad jo administracija turi pakankamai įvairios rušies projektų i į dvi savaites gali duot darbo del 3,500,000 bedarbių. Tačiau visa bėda tame, kad projektų finansavimo fondai apytušti. Bet p. Hopkins mano, kad netrukus juos bus galima papildyt.

Kitus Šaudė, Dabar Pats Nuo Kulkų Žuvo

East Liverpool, O. — Melvin Purvio, vadovaujami. keturi federalės valdžios detektyvai ir tiek pat vietinių policininkų užklupo pagarsėjusį kriminalistą Chas. "Pretty Boy" Floydą ant Ellen Conkle farmos ir užmušė jį šuvials iš kulkosvaidžių ir revolverių. Floyd turėjo du užtaisytus revolverius, bet nepaspėjo jų panaudot apsigynimui.

Jis, be kitko, buvo medžiojamas už nušovimą keturių policininkų Kansas City gelžkelio stotyje. Floyd tada bandė paliuosuot viena savo sėbrą, kurį policininkai vedė kalėjiman. Kovoj jis netyčia tuomet nušovė ir savo sėbrą.

Jugoslavijos Karaliaus alga $1,000,000 metams

Belgradas. — Nužudytasis Jugoslavijos karalius Aleksandras paliko iš viso apie 10 milijonų dolerių grynais pinigais, kurie sudėti Prancuzijos, Anglijos ir Šveicarijos bankuose. Karalius kasmet gaudavo 1 milijoną dolerių kaip algą ir išlaidoms kasmet padėdavo į banką apie 60,000 dolerių. Savo turtą karalius paliko našlei karalienei Marijai ir sunui Petrui, dabartiniam Jugoslavijos karaliui.

SOVIETŲ DERLIUS PAKILO 60 MILIJONŲ BUŠELIŲ VIRŠ PEREITŲ METŲ

Maskva. — Sovietų derliaus programas papildytas iki 97.8 nuošimčių. 60,000,000 bušelių grudų arba 1,600,000 metriškų tonų sugabenta į Sovietų grudų sandėlius daugiau negu pereitais metais.

Šaukiamas Kongresas Visuomeniškos Gerovės Reikalu

Sausio 5, 6 ir 7, 1935 metais, Vašingtone bus pakeltas ir diskusuojamas klausimas visuomeniškos gerovės reikalu. Bus kalbama apie bedarbės ir senatvės apdraudą bei konpensaciją, kad žmogus netekęs darbo arba del senatvės priežasties galėtų gauti iš valdžios tuo reikalu įsteigtų fondų pašalpą, nemažesnę už vidutinio darbo užmokestį.

Kad dalyką visapusiškai apsvarsčius, ya kviečiami kongresan dalyvauti visokių profesijų žmonės ir organizacijos su savo iniciatyva.

72 Valandų Terminas

Mexico, D. F., spalio 24. — Guerroro valstijos gubernatorius išleido įsakymą, kad tą valstiją visi kunigai ir vyskupai apleistų į 72-jų valandų laiką. Kitos keturios valstijos — Sonora, Tabasco, Chiapas ir Colima liko visai ir be kunigų ir be bažnyčių.

Gen. Plutarco Elias Calles, (buvusis Meksikos pezidentas) pasiėmė sau už užduotį, kad visus vyskupus ir arcivyskupus išvaryt iš Meksikos žemės. Jis kaltina vyskupus vedime antivaldiškos propagandos ir sako, kol jie Meksikoje bus ramybės nebus. Dabar Meksikos mokyklos socializuojamos, o bažnytinės mokyklos uždaromos ir prie mokyklų durų pastatytos iš kariuomenės grupių sargybos tvarkos palaikymui.

Vokiečiai su Japonais Laikys Bendrą Frontą

London. — Darbo Partijos dienraštis "Daily Herald" pastebi, kad tarp Vokietijos ir Japonijos šešios savaitės atgal buvo padaryta prekybiniai-kariška sutartis. Japonija žada Vokietijai pristatyt sojevų maistui pupų. Mainais už tai Vokietija patieks Japonijai kemiškų medžiagų, sproginių ir kt. Be to, Vokietija paskolins 500 savo inžinierių ir orlaiviu specialistų Japonijai vieniems metams.

Nužudė Dillingerio Draugą

Columbus, Ohio. — Čia pereitą savaitę šviesiaplaukis Harry Pierpont, Dillingerio sunaikintos gaujos smagenys, mirė elektros kėdėj Ohio kalėjime. Tai pirmas iš vagių ir žmogžudžių gaujos gavęs pilną savo užmokestį už piktadarystes. Jis buvo nuteistas mirties bausme už nužudymą Columbus, O., šerifo. Ramiai, su šmėklos šypsena lupose 32 metų žmogžudys atsisėdo į medinę elektros kėdę.

Pierpont su savim į amžinastį nusinešė "sekretą" kokiu budu jis rugsėjo mėnesį, 1933 m., pabėgo iu Michigan City, Ind. steito kalėjimo. Jo nieks neklausė "paskutinio žodžio" kaip paprastai daroma einant į elektros kedę. Jis irgi liuosnoriai nieko nesakė. Tik atsisėdo su šypsena veidę, užsimerkė, išputė muskulus savo šešių pėdų kuno ir kuomet guzikas buvo paspaustas — suspaudė savo kumštį — ir tuomi viskas užsibaigė.

Sako, Surado Vokietijos Špiegų Lizdą

Maskva. — Aukščiausias Sovietų teismas nagrinėjo Fukso (Vokietijos piliečio šnipo) bylą. Surado, kad Fuksas rengė planus Leningrado Laivyno įgulos, tvirtovių, elektros stočių ir aviacijos lauko, kad jei karas ištiktų su Sovietais, kad vokiečiai žinotų kur kas reikia veikt.

Už tuos ir kitus prasižengimus Fukas buvo nubaustas aštuoniems metams kalėjiman, o jo pagelbininkas Petrovskis sušaudytas. Kiti tos šnipų organizacijos nariai taipgi gavo ilgų metų katorgą. Fuksą išdavė čekas Kadlec, prie kurio Fuksas kreipėsi, kad jam padai tų planą Leningrado elektros stoties ir kitų svarbių įstaigų.

Anglai Laimėjo Oro Lenktynėse

Melbourne, Australija. — Vidurnaktį iš pirmadienio į antradienį čia atlėkė anglai Scott ir Campbell Black su savo nedideliu lėktuvu, laimėdami lenktynes, kuriose dalyvavo 20 lėktuvų Anglijos, Amerikos ir Holandijos. Jiedu, todel, gauna pirmą dovaną $50,000. Su penkiais apsistojimais Scott ir Black padarė 11,325 mylių kelionę per 72 valandas iš Londono į Melbourną. Antri lenktyėse buvo Holandijos lakunai Permentier ir Moll, o trečioj vietoj — amerikonai R. Turner ir C. Pangborn.

Šios oro lenktynės padarytos ne tiek del sporto bei orlaivinės technikos kaip del pamatinio išbandymo, kaip tolimas vietas galima lėktuvais pasiekti reikalui prisiėjus.

Sovietai Sušaudė Du Savo Oficialu

Maskva, spalio 25. — 2 Sovietų oficialai ir komisarai buvo sušaudyti už sabotažavimą valstybės turto. Tai buvo Kokhan Nikolai, vyriausias perdėtinis Sosnovskio valstybines grudų ukies, ir Mikalai Strebkovas, kolektyvo ukies pirmininkas, toj pačioj valstijoj. Sakoma, kad jiedu buvę caristai, tarnavę caro kariuomenėje kaipo oficierai.

Italas Aviatorius Padarė Skridimo Rekordą

Desenzano, Italijoj, spalio 23. — Karininkas Francesco Agello sulaužė pasaulinį skridimo rekordą. Jis su savo jurų lėktuvu nuskrido 700 kilometrų per valandą (435 angliškas mylias). Šių metų lakuno skridimo rekordas yra spartesnis 10 mylių į valandą negu pereitais metais.

Amerika su Britanija Prieš Japoniją

Washington. — Čia sužinota, kad Mandžurijos aliejų nori Japonija sumonopolizuot, kas reiškia uždaryt duris del svetimų valstybių. Suv. Valstijos ir Anglija perspėja Japoniją, primindamos jai 9 paiegų sutartį, kurioje ir Japoniją padėjo savo parašą kaipo užtikrinimui viešo prekybos vedimo su Mandžurija (Mančukuo), ir todel, remiantis tąja sutartim monopolizacijos planas netenka pagrindo.

Vyskupas Nenori Pasiduot Hitlerio Įtakon

Berlynas. — Čia buvo surengtas parengimas, kuriame tikėtasi, kad protestonų bažnyčios vyskupas Ludwig Mueller prisieks Hitleriui savo bažnyčios ištikimybę sulig Hitlerio valdžios patvarkymo, o paskui manė atlaikyt tuo klausimu prakalbą. Ceremonijos buvo surengtos ir svečiai susirinko, bet vyskupas savo prisieką atidėjo ir tokiu budu santykiai tarpe Hitlerio valdžios ir protestonų bažnyčios pablogėjo.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ KAMBARIO REIKALAI

Pittsburgho draugijų atstovų rengtas piknikas rugsėjo 2 d. davė pelno L. Kambariui $41.75. L.K.F. Komitetas taria ačiu pikniko komisijai ir draugijoms, ku rių atstovai taip darbavosi. Svarba yra ne vieno to darbo. Svarbiausia tas, kad atstovai nutarė nesiskirstyt, o darbuotis toliau. Ir tuojaus nutarė rengti vakarienę lapkričio 25 d. Komiteto ir Draugijų atstovų bendrame susirinkime rugsėjo 27 d. prie to pridėta dar kas naujo: Mrs. Grajauskienė aukauja artistiškai padarytą kaldrą — išleist laimėjimui, Laimėjimo bilietas bus kartu ir įžanga į minėtą vakarieną kuri bus Piliečių Svetainėj, 1723 Jane St.

Pikniko rengime dalyvavo šios draugijos: Liet. Moterų Kursų Kliubas, Sandaros Kuopų Sąryšis, L. Ukėsų Kliubas SLA. 40 kuopa, Sunų Lietuvos Draugystė, Liet. Moterų Pionierių Siuvimo Kliubas, Liet. Piliečių Draugija Vakarinėj Penn., Liet. Vaizbos Butas, ALTASS Skyrius ir L.K. Fondo Komitetas. Rugsėjo 27 d. susirinkime prisidėjo da dvi draugijos: APLA. 1 kuopa ir Lietuvių Moterų Kliubas. Laukiama ir kitų draugijų prisidedant prie bendro darbo musų paminklo naudai.

Vasarą kaikurios draugijos nelaikė savo susirinkimų tai negalėjo savo atstovų atsiųsti. Dabar oro karštis praėjo, tai moralinis karštis tepaskatina mus visus prie šio dailaus darbo! Visos draugijos dalyvaukite. Atstovų skaitlius neribuotas.

L.K. Fondo Komiteto reguliariai susirinkimai bus paskutiniame mėnesio ketvirtadienyje, 8 val. vakare, L. Piliečių svetainėje.

LIET. KAMBARIO PIEŠINIAI ATSIŲSTI IŠ LIETUVOS

Lietuva jau atsiuntė menininko Gudaičio projektą Lietuvių Kambario dekoracijoms ir baldoms. Lietuvos Pasiuntinybė, gavus apie vidurį šio mėnesio, piešinius tuojau pasuntė į Pittsburgh'ą, L.K. Fondo Komitetui.

Tas parodo, kad musų paminklo darbas eina rimtai ir gana sparčiai. Amžims dirbamas darbas vargiai galėtų eit sparčiau. Darbas ėjo ir eis be trukdymosi. Dėkime savo aukas be vilkinimo. (Adresas aukoms siųsti: V. Zamblauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh Pa (10) Pa.).

L.K.F. Komiteto ir Draugijų Atstovų susirinkimas įvyks Spalio 25 d. 8 val. vakare, L. Piliečių Svetainėj, 1723 Jane St., Pittsburgh, Pa. Kviečiami visi, kad ir nesate atstovais. Pamatysit piešnius. Apsvarstysim kitus L.K. reikalus.

L.K.F. Komiteto Spaudos K-ja

Detroit, Mich.

KNYGŲ SKAITYTOJŲ DEMĖSIUI — IŠSIKIRPKITE

Gauta žinia iš Public Library viršininkų, kad daugiau nereikės mokėti 25c už pasiskolinimą knygų, kaip kad pirmiau buvo daroma. Taipgi nereikia mokėti 3c į dieną už užvilkintą laiką. Knygų viršininkai ragina žmones dažniau lankytis į knygynus ir skaityti knygas. Lietuviškų knygų randasi centraliniame knygyne ir jo skyriuose, kaip Downtown Library, Gratiot and Farmer Streets, Main Library, Woodward and Kirby Aves., skyriuose 2200 E. Davidson Road; School craft Branch; Bowen Branch, West Vernor and Grand Blvd.; Richard branch, Grand River and Stoepel skyriai, Campbell brancr, 6625 W. Fort st.

Knygyno valandos, Main ir Downtown Libraries nuo 9:00 ryto iki 9:00 vakaro. Medical Library nuo 9 iki 6 vakaro. Skyriai: nuo 1:00 po pietų iki 9:00 vakaro kas dieną. Visi knygynai uždaryti nedėldieniais ir trečiadieniais. Taipgi visuose šiuose knygynuose galima gauti ir anglškų knygų.

Ona C. Aksomaitienė

Brooklyn, N. Y.

IŠ JAUNIMO VEIKIMO

Lietuvių Dailės Mėno ratelis, (Lithuanian Arts Circle), apie kurį kiek rašyta, veikia savo narių tarpe, bet mėgina bendrais ruožais įeiti į plačią lietuvių visuomenę ir dirbti kulturinį darbą. D. M. R. įsteigė savo ramovės patalpose kursus piešimo, lietuvių kalbos, ir laikas nuo laiko turi paskaitas iš lietuvių meno, literaturos, ir apie bendrą Lietuvos gyvenimo eigą. Spalio 16-tą dieną vakare laikė paskaitą Inž. A. Mažeiką, kuris nesenai lankėsi Lietuvoje. P-nas Mažeika nupiešė savo įspudžius apie Lietuvą, ir jos socialį gyvenimą. Pabaigus Inž. Mažeikai paskaitą visi buvo sužavėti, ir įsileido į platesnį bendrą pasikalbėjimą Lietuvos kulturiniais klausymais.

Šiuo laiku yra įsteigtos trys atskiros pamokos: Ketvirtadienių vakarais pamokos lietuvių kalbos; Trečiadienių — Textile Design; Penktadieniais — piešimo.

D. M. R. kviečia visus, kurie yra šiuom užinteresuoti atsilankyti minetais vakarais ir imti pamokas, kurios labai—lengvai kiekvienam prieinamos. Pradžia pamokų minėtais vakarais kaip 8 lygiai.

Kad plačiau užinteresuoti visuomenę Dailęs Mėno Ratelis, sekmadieny po pietų, 28-tą dieną, 4:30 val. savo patalpose, 266 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y. rengia "Tea Party" su gražia muzikos programa, lošimų, prakalbomis ir kitokiais paivairinimais. Įžanga nemokamai. D.M.R. kviečia visus atsilankyt.

L. A. C.

Hartford, Conn.

SLA. Prezidentas F. J. Bagočius kalbės. Reikia atgaivinti SLA. kuopą.

Vietinės SLA. kuopos narių susirinkime, įvykusiam 14 d. spalio paaiškėjo, kad SLA. Prezidentas Fortunantas J. Bagočius kalbės Hartforde 21 d. spalio Lyric salėj. Iš paskelbimų rengiamų prakalbų tikslo aiškiai suprasti negalima, bet teko patirti, kad bus kalbama apie viską — visą svietą ir Susivienijimą bei jo įvairius reikalus.

KUOPA PASYVĖ

Vetinė SLA. 124 kuopa pora metų atgal buvo labai aktinga, nepaisant to, kad ekonominio krizio laikais buvo neįmanoma rengti įvairias pramogas ir gauti pelną iš jų, tačiau SLA. 124 kp. veikimas buvo gyvas ir rengiamos pramogėlės, vaidinimai sceniškų veikalų buvo pasekmingi. Kuopos turtas vieton mažėti, kilo ir išdė buvo virš du šimtai dolerių pinigais, apie kitą tiek investmentų vekseliais. Dabar yra prešingai, kuopos išdė pinigų tik apie 30 dolerių liko, jokio veikimo nėra, susirinkimai neskatlingi, o laike pastarų dviejų susirinkimų, narių atėjo tik apie 12-15 pavyzdin, pastarasis susirinkimas tapo pradėtas 2:10 val. po pietų, baigtas 2:25 val., užtruko 15 minučių.

NARIAI PASYVŲS

Jokios veikimui iniciatyvos neteikia nė nariai nei išrinkta veikiančioji Komisija, pastaroji net susirinkimuose nesilanko. Viršininkai — Pirm. G. Levišauskas ir sekr. Sekys pasiųlė rengti balių, bet niekas jų pasiųlymus neužgyrė, o buvusi Vice-Pirm. Misiunienė pareiškė: "Atsiskaitykite už seniau buvusius parengimus, išduokit raportus ir apyskaitas iš gauto pelno, tada bus galima kalbėti apie ateities veikimą". Toks p. Misiunienės pareiškimas nepatiko viršininkams. J. Sekys bandė aiškinti ir raportuoti iš knygos, bet p. Misiunienė pastebi, jam kad ji žino kiek pajamų gauta ir kiek pelno turėtų buti tik sako nesuprantu kodel slepiate dalykus? Tuomet p. Seys atsisėda ir tyli. Pirm. G. Levišauskas pareiškia, kad tai niekis toki užmetimai ir su tuomi užsibaigia diskusijos. Nariai nė žodelio nepareiškė, nes gal mano kad veltui pareiškimai.

KUOPA NYKSTA

Po įvykusių skandalų ir konspiratyviškų elgėsių kuopos tuli viršininkų sąryšy su pasikėsinimu suspenduoti narį p. V. M. č. per virš metą laiko ėjo ginčai kuopoje, centre ir atsidurė pas Conn. valstijos Apdraudos Departamento Komisionierių, pagaliau V. M. Č. laimėjus bylą ir aplaužius "ragus" tuliems sauvališkams viršininkams dabar jie gyvena ne tiktai apatijoj, bet visiškame atbukime, neteko karingo upo ir entuziazo intrygas varinėti vaikščioti pas narius, kalbinti juos remti jųjų politiką, nes tie patys nariai, kurie buvo jų prigauti, jiems dabar kerta į akį kuopos susirinkime.

ATGAIVINKIME KUOPĄ

Dabartinė padėtis demoralizacija ir antipatija marina kuopą, bet nariai privalo tokią padėtį pašalint. Reikia kuopą atgaivinti ir jąją finansiškai sustiprinti. Nariai privalo žinoti, kad SLA. centro viršininkai domės nekreipia į musų kuopos vidujinę skandalingą padėtį, nes jiems nerupi kuopos likimas ir ateitis. Kuopos viršininkai nuaiškina centro viršininkus apie padėtį kuopoje. Butų gerai, kad nariai parašytų Prezidentui Bagočiui ir išaiškintų viską, gal jis tuomet susidomėtų musų kuopos vidujine bloga buitimi.

Senas Narys

Philadelphia, Pa.

APSIVEDĖ DVI POROS

Philadelphijos mieste šį metą sujudo ženytis; netik 16 metų jaunuoliai, bet ir 75 metų amžiaus suaugėliai. Prie progos turiu pažymėti vieną jaunų porelę, tai yra sesuo Bronės Višniauskaitės, kuri buvo išrinkta Philadelphijos gražuole iš lietuvaičių tarpo 1920 metais, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. P-lė Juozapina Višniauskaitė susituokė su jaunikiu Antanu Kalažinskiu, šliubą davė klebonas kun. Ignacas Valančiunas, Šv. Kazimiero bažnyčioj laike sumos sekmadieny. Paskui pasakė gražų palyginimą jaunavedžiams. Bažnytinis didysis choras prie vargonų po vadovyste p. J. Hodelo sugiedojo ceremonijoms pritaikytas giemes, altorius buvo gyvom gėlėm papuoštas. Pamergėmis buvo Aldona Višniauskaitė su Aleksu Kalažinskiu, Zofija Rutkauskaitė su Albertu Bekeriu, Marijona Jukneliutė su Jonu Buloku ir Julė Lipščiutė su Julijonu Saudargiu.

Turiu pažymėti, kad tai buvo pavyzdis gražaus apsiėjimo išeinant iš bažnyčios ir del kitų vestuvių. Vestuvių pokilis atsibuvo pas jaunosios tėvelius pp. Višniauskus, 207 Tasker gatvės. Prie to pokilio prisidėjo ir jaunojo tėvai p.p. Kalažinskiai, ir supirko gražių rakandų jaunųjų gyvenimo pradžiai.

Sveikinu jaunavedžius vestuvių proga, linkėdamas jiems laimingos ateities jų gyvenime.

KITI JAUNAVEDŽIAI

Spalio 14-tą dieną, Šv. Kazimiero bažnyčioj sutuokdino kun. vikaras Martuševičius jauną porą p-lę Emiliją Kušliutę su Juozu Norvaišu, 216 Tasker prie gražaus gyvom gėlėm papuošto altoriaus ir giedant koristėm p-lėm Onai Juškauskaitei ir Rimdeikaitei dueto solo — "Ave Maria", akumpanuojant p. Jonui Hodeliui didžiaisiais vargonais. Pamergėmis buvo sekančios: Adelė Norkiutė su Mykolu Urmonu, Ona Kundrotiutė su Jonu Švedu, Emilija Norvaišiutė su Albertu Petravičiu, Stanislova Kernagytė su Vladu Kiseliausku, Marijona Grokinskiutė su Kazimieru Stankelevičiu, Juozapina Jablonskaitė su Albertu Urbonu ir Violet Nathan su Alfonsu Antanaičiu.

Visi, kaip jaunieji taip ir pamergės, bažnyčioje darė gražų reginį savo pasirėdymais ir apsiėjimais. Žmonų pamatyti prisirinko apipilnė bažnyčia. Vestuvių benkietas atsibuvo parapijos salėje. Sveikinu jaunavedžius ir linkiu daug laimės jaunai porelei...

"Balandėlis"

AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENĖS ŽINIAI DEL LITUANIKOS II SKRIDIMO

Gegužės 10 dienoje transatlantinio skridimo sąjunga ALTASS paskelbė jum per savo "Naujienas", kad aš atsisakau skristi į musų gimtinę Lietuvą. Ta žinia buvo staigi kaipo žaibas iš mėlyno dangaus. Visi tie, patriotai, katrie buvo taip sužavėti mano pasirįžimu atlikti šitą pavojingą, bet labai garbingą žygį, viens į kitą stebėjosi ir klausė: "Ar tai gali but tikra teisybė, kad tas žmogus, katram, viduryje didžiausios depresijos ir vargų mes aukavome kiek tik galėdami, kad sukelti reikalingą tam tikslui sumą pinigų, galėtų mus taip baisiai apvilti?" Visai ne, mano mieli. Aš kaip sakiau iš pradžios, taip ir dabar, esu pasiryžęs skristi Lietuvon.

Jusų visų mintyse dabar yra svarbus klausimas — kas ir kokios priežasties privertė mane pertraukti ryšius su ALTASS organizacija?

Štai kas: žinodamas per du mėnesiu prieš mano išvykimą į Kaliforniją del atgabeninimo Lituanikos II, kad skridimo sąjungos ALTASS prezidentas drauge su keleta kitų narių daro susinešimus su kitu lakunu del techniškų patarimų ir progai priėjus, kad įtupdyti jį mano vietoj. Del apsisaugojimo savęs buvo pagaminta mano sutartis su ALTAS S. Toj sutartyje, apart techniškų skridimo sąlygų, buvo du svarbųs punktai: 1), Kad manęs nemainytų k i t u lakunu, jeigu del kokių nors neišvengiamų priežasčių skridimas turėtų but atidedamas ant kitų metų; 2), reikalavau, kad orlaivis Lituanika II butų prirengtas su "robotu", arba automatišku piloto ir radio aparatais, kad butų galim netik priimti, bet ir pasiųsti žinias iš orlaivio.

ALTASS komitetas, klausydamas daug mano techniškų kalbų apie skridimą ir pasitardami su Vaitkumi iš 2-ros pusės, pradėjo save laikytis už aviacijos "ekspertus", duodami man įvairius patarimus. Patarimai teko įsakymais ir ant galo, pasijutę daug ką žiną apie aviaciją, pasakė man: "Jeigu tau tas netinka, mes turim kitą lakuną"!

Mano du viršminėti reikalavimai buvo ko ne vienbalsiai atmesti. Negalėdami manęs nė kaip priversti skrist be "robert'o" ir turėdami jauną lakuną už nugaros, katras jiems butinai prižadėjo atlikti skridimą šį metą be jokių reikalavimų, sumanė tuoj mane prašalinti nuo skridimo. ALTASS sekretorius, tylom pasikalbėjęs su savo darbdaviu—redaktoriu davė įnešimą, kad tuojau butų reikalaujama mano rezignacija, Nespėjo jis ištarti tuos nachališkus žodžius, kaip pirmininkas (vaistininkas) šoko skubiai paremti tą įnešimą. Galutinas persiskyrimas įvyko ant aerodromo, kada ALTASS'o vadas priešinos ir nevelijo P. Savickui, ALTASS valdybos nariui ir mano moteriai skrist su Lituanica II į rytų kolonijas. Matydamas, kad ALTASS vadas mane laiko už paprastą šoferį, buvau priverstas pasitraukti. Tuoj buvo pranešta jaunam lakunui, kad aš prašalintas ir kad jis skubitos užimti mano vietą. Jaunuolis lakunas, nors ir turėdamas plačiai skelbiamą aukštą mokslą, staigiai užimdamas mano vietą be jokio pasikalbėjimo su manim, pasielgė labai nemaloniai. Jeigu aš kaipo iniciatorus antro skridimo po 8 mėnesių sunkaus darbavimosi buvau priverstas pasitraukti, turėjo suprasti, kad aš turiu svarbią priežastį. Pasitraukdamas nuo skridimo pasakiau musų visuomenei, kad jaunuolis lakunas nė kaip negalės įvykdyti skridimą šį metą, nors tai jis ir prižadėjo. Taip ir atsitiko.

Suprantama, nėra ko kaltinti jaunuolį lakuną. Budamas bedarbis, norėdamas darbuotis aviacijos srytyje, nors ir neturi jokio praktiško patyrimo, prižadėjo ALTASS vadam ir visuomenei daug, o atitiko tik daug nuostolių. Jeigu jis yra taip kompetentiškas ir pasiryžęs skristi, kodel jis pirmiau nepasirodė lietuvių visuomenėje. Bile kas gali pasakyti, kad jis dabar skris tuojau kaip jau organizacija sutverta, upas ir pinigai sukelti, dailus orlaivis nupirktas. Įvairus atsitikimai benketuose, aviacijų dienose ir kituose parengimuose jaunuoliui dalyvaujant suteikė kaip kuriems daug juokų, skridimo aukotojams — gailesčio ir apsivilimo, o ALTASS komiteto vadam, daug nepasitenkinimo.

ALTASS vadai vartodami mano vardą ir ilgą praktišką patirimą aviacijoje, sutraukė iš visuomenės virš $30.000 nors ir už $20,000 butų buvę galima prirengti orlaivį kaipo Wiley Post'o su katruo ne tik į Lietuvą, bet ir apie visą pasaulį butų galima apskristi. Ir komiteto vadai supranta, kad mainydami lakuną, jie, o ne kas kitas yra atsakomingi visuomenei ne tik už įvykdinimą pasekmingo skridimo Lietuvon, bet ir už jauno lakuno gyvastį. Aš skrendu kaipo liuosnoris, o jaunuolis kaipo samdininkas. Ar yra vilties tikėtis, kad tokie skridimai gali but pasekmingi su pagelba paprastų samdininkų.

ALTASS vadai, mulkindami plačią visuomenę ir savo ypatingus draugus ir pasekėjus su atsisveikinimo benkietais, išleistuvėmis, aviacijos dienomis ir kitais šposais, begėdiškai priėjo prie savo virvės galo. Turėjo kreiptis į Lietuvos Aero Klubą, kad pasiųstų kablegramą buk oras Lietuvoj yra nepalankus. Dabar kyla klausimas, ar Amerikos Lietuviai aukavo savo pinigus, kad Lietuvos Aero Klubas atliktų Antrą Skridimą, ar kad jį atliktų Amerikos Lietuvis? Nekurie Lietuvos valdžios atstovai dabar taip ir mąsto, kad buk gal reikėsią parsigabenti lakuną iš Lietuvos del perkėlimo "Baltos Gulbės" į Lietuvą. Jeigu vien tik įsigijimas orlaivio terupi tiems ponams, tai patarčau gabenti jį su pagelba garlaivio. Tą syk pamatysim kaip Amerikos valdžia ir antro skridimo aukotojai Amerike žiurės į tokį švelnų biznį.

Kalbant apie "baltą gulbę", visiems dabar žingeidu žinot kokioje padėtyje Lituanica II randasi. Ar ji galėjo skristi per Atlantiką kaip buvo garsinama, ar kada galės, ir kaip?

Visu pirmu reikalinga pagręsti faktą, kad ALTASS ligi šiol dar nė jokio valdžios "permito" aba pavelijimo neturi ir neturėjo. Ne tik jie neturėjo to pavelijimo, bet dar ligi šiol nė nekreipėsi į valdžią ir niekad nereikalavo tokio "permito" del skridimo per Atlantiką. Tas gerai suprantama, delto, kad "balta gulbė" niekados nebuvo ir dar ilgai nebus prirengta tokiai kelionei. Todel žingeidu, del ko jaunas lakunas buvo priverstas mulkinti žmones su melais. Toksai pavelijimas, katrą anot "Naujienų" yra duodamas bile kokiam supuvusiui orlaiviui be jokio apžiurėjimo. Nėra tiesą. Toksai valdžios permitas tik pavelija lakunui pargabenti sugedusį orlaivį iš vienos vietos į kitą, veikia tik vienam skridimui tą vieną dieną. Toksai pavelijimas yra gaunamas per telefoną ir bile kada. Nesugebėjimas suvartoti ir tą trumpą permitą del atskridimo iš Kohler, Wisconsin į Fordo aerodromą, Lansing, Ill. apie 130 mylių tolimo su visai neprirengta Lituanica II parodo be abejonės, kad nė pas lakuną nė pas ALTASS vadus jokio kompetentiškumo del įvykdinimo antro skridimo nesiranda. Kaipo gesolino bakai taip ir kiti instrumentai yra ne viduryje orlaivio, bet padėti ant grindų arba pakabinti ant sienos ir jų paveikslai nutraukti. Tais paveikslais "Naujienos" mano save pasiteisinti.

Landing gear, del neaiškaus jauno lakuno laiško, pagaminta Kalifornijoje, prisiųsta, bet visai netinka. Reikėsią kitą užsakyti, jeigu tik pinigų nepritruks. Propeleris vis dar Pennsylvanijoj. Motoras, $7,200.00 vertės, pavojingai užkaitintas, turės but ardomas, kad persitikrinus ar svarbios ir brangios dalys nesužeistos del tolimesnio vartojimo. Kaip motoras taip propeleris ir radio kompasas visai naujo tipo ir neišbandyti, pinigų tik dalis užmokėta. Orlaivis ir lakunas su visais savo rodykliais yra saugojamas paslaptingame Wisconsino urve, prie katro paprastas skridimo aukotojas nė iš tolo neprileidžiamas. Tai ir visuomenės darbas!? Jeigu norėsi pamatyti ką mes veikiame su jusų pinigais, busi pašautas, grąsina "Naujienos".

Gerbiami lietuviai, raginkite daryti susirinkimus visur, kur tik aukos skridimui buvo renkamos, kad išrišti klausimą, kas dabar daryti su "Balta Gulbe"? Kaipo iniciatorius antro skridimo idėjos, aš meldžiu duoti man progą užbagti šį prakilnų žygį. Reikalaukit ALTASS vadų, kad sustotų be reikalo barstyti lietuvių dolerius, ypatingai tuos dolerius, katrie atplaukė per mares iš musų tėvynės. Reikalaukit, kad pastatytų kompetentišką lakuną ir duotų jam liuosas rankas baigti prirengimą ir pasekmingai atlikti antrą skridimą per Atlantiką.

Mano mieli, jeigu atlikimas mano sumanyto skridimo bus pavestas man ne vėliau kaipo nauji metai, aš jum absoliutiškai užtikrinu, kad skridimas butinai įvyks viduryje vasaros ir bus taip prirengtas, kad butų galima tikėtis geriausio pasisekimo. Išvadokit "baltą gulbę" iš Wisconsino urvo į Chicagą, kad aš galėčiau rimtai, tobulai ir visiem atvirai matant prirengti ją kelionėn į musų tėvų žemę, gimtinę Lietuvą. Aš nereikalauju nė jokios garbės, algų arba užmokesčio. Tikiuosi sulaukti viso to kaip Lituanika II pasekmingai nutups į Kauno aerodromą.

Tik tada išsipildys jusų ir mano troškimas, kada Amerikos sparnuotas lietuvis nuskris į gimtą kraštą. Gerbiamieji, aš meldžiu jusų, kur jųs nebutumet, ar brangioj Lietuvoj ar tolimuose kraštuose tarpe svetimtaučių, rašykit man jusų ypatišką nuomonę šiuo antrašu: Juozas R. James-Janušauskas, 906 N. 22nd Ave., Melrose Park, Ill.

Juozas R. James-Janušauskas

LIETUVIAI! SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas per gražiąją Šveciją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų naujas laivas "MARIEHOLM", kelionės laikas 24 val.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO

Gripsholm ..... Spalio 30
Drottningholm ... Lapkričio 17
Gripsholm ..... Gruodžio 8
Drottningholm ..... Sausio 12

Kreipkitės į vietinį agentą, arba:

SWEDISH AMERICAN LINE
10 STATE ST., BOSTON, MASS.
21 STATE ST. NEW YORK, N. Y.

Į LIETUVĄ
Tik vieną kartą persėst Kopenhagoj
Nuolatiniai Išplaukimai
Patogi Kelionė
KALĖDŲ EKSKURSIJA
S. S. Frederik VIII
iš New Yorko Gruodžio 8 d.
Ekskursiją vadovauja
K. Falk Rasmussen
Didelis NUPIGINIMAS
Specialiams
TEN IR ATGAL EKSKURSIJŲ TIKIETAMS
Kainaraščius ir laivų išplaukimo tvarkraščius galima gaut pas visus autorizuotus agentus arba
SCANDINAVIAN AMERICAN LINE
248 Washington St., Boston

Vaisių, daržovių, ir mėsos krautuvė
W. WIDGINIS
438 W. JEFFERSON STREET
Philadelphia, Pa.
Tel. Fre. 6627 Pristatom į namus

Šviežia mėsa ir kiti valgomi daiktai
American Meat Market
649 NORTH 12TH STREET
Philadelphia, Pa.

A. RADVILAS
Valgomųjų Daiktų Krautuvė
MĖSOS, VAISIŲ, DARŽOVIŲ
128 Morton St. — Tel. 754
STOUGHTON, MASS.

J. J. BRAKNIS
Profesionalas Fotografistas
577 Hudson Ave.—Tel. Stone 4049
ROCHESTER, N. Y.

Sherelis Coal & Coke Co.
590 Hudson Ave.—Tel. Stone 3841
ROCHESTER, N. Y.

Mėsos ir kitokių valgomų daiktų krautuvė
LEO KONDRAT
1529 SO. 2ND STREET
Philadelphia, Pa.

Geriausia Lietuviška Užeiga—Geras, šaltas alus ir degtinė
ESTELLA JOSEPHS
18 SOUTH FREEMONT AVE.
Baltimore, Md.

Lietuvos Prez. Biografija

(Priemezga)

LIETUVOS PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Šiemet rugpiučio 10-tą dieną Lietuvos respublikos Prezidentas Antanas Smetona kukliai paminėjo savo 60 metų amžiaus sukaktuves. Tačiau viešas sukaktuvių minėjimas visoj Lietuvoje rengiamas rugsėjo 9—10 dienomis. Šia proga, verta ir naudinga arčiau susipažinti su Antano Smetonos gyvenimu ir jo dideliais darbais lietuvių tautai ir valstybei.

Antanas Smetona gimė Ukmergės apskrityje, Taujėnų valsčiuje, Užulėnio kaime, 1874 metų rugpiučio 10-tą dieną. Jo tėvai buvo vargingi ukininkai. Namuose vasaromis ganydamas gyvulius, Antanukas išmoko skaityti, pirmiausiai Šv. raštą, o paskiau ir vyskupo Valančiaus popularias knygeles. Suėjęs 9 metų, buvo atiduotas į Taujėnų pradžios mokyklą kurią su mažomis pertraukomis baigė per 4 metus. Netrukus jis norėjo įstoti į Liepojaus gimnaziją, tačiau ten jo gimnazijos vadovybė, kaip valstiečio ir dar iš kitur atėjusio vaiko, nepriėmė. Privatiškai pasimokęs, Antanas Smetona įstojo į Palangos progimnazijos trečiąją klasę. Neturėdamas iš niekur paramos, čia jis mokėsi tik kitus mokydamas, ir iš to gyveno. Baigęs šią mokyklą, persikėlė į Mintaują ir įstojo į gimnazijos 5 klasę. Tuo laiku Mintaujoje jau gyveno didelis lietuviškos šviesuomenės burys, kuris spierėsi apie musų rašamosios kalbos tėvo, Jono Jablonskio, šeimą. Netrukus ir Antanas Smetona tapo tos šeimos dažnu ir mėgiamu svečiu.. Jablonskis jam parupino privatiškų pamokų iš kurių jis šiek tiek mokslui užsidirbdavo.

Jau šioje gimnazijoje besimokydamas, Antanas Smetona pasižymėjo kaip susipratęs lietuvis, patriotas. Tai ryškiai pasireiškė jam besimokant 8 klasėje. Tada rusų valdžios įsakymu lietuviai gimnazistai turėjo prieš pamokas rusiškai melstis. Prieš tokį neteisėtą valdžios nutarimą pirmiausiai pasipriešino Antano Smetonos suaugituoti Mintaujos gimnazijos mokiniai. Buvo taip: 1896 metų spalių 10 dieną pirmą kartą maldos kalbėti buvo iššauktas Juozas Tubelis 3 klasės mokinys, dabartinis Lietuvos ministeris pirmininkas. Šis rusiškai melstis griežtai atsisakė. Mokiniai, direktoriaus pabaidyti, kad nepaklusnieji bus iš gimnazijos išvaryti, šuktelėjo: "mes ir patys išeisim iš gimnazijos, nelaukdami, kol tamsta mus išvarysi". Ir tuojau mokiniai pradėjo veržtis iš klasės. Prasidėjo sumišimai. Daugelis mokinių buvo išvaryti, jų tarpe ir Smetona su Tubeliu. Išvarytieji mokiniai ir jų tėvai rašė prašymus net pačiam carui, kad juos vėl atgal priimtų, tačiau prašymai nieko nepasiekdavo. Tada Antanas Smetona su savo draugu Vaiciuška nuvyko į Petrapilį pas Švietimo ministerį Delenovą. Ministeris įsakę išvarytuojaus mokinius tuojau vėl priimti, nes caras jau buvo leidęs lietuviams melstis lotiniškai. Nors buvo ši byla laimėta, tačiau Antanas Smetona jau į Mintaują nebegrįžo, bet stojo i Petrapilio 9 gimnaziją, kurią baigė 1897 metais.

Tų pačių metų rudenį jis įstojo į Petrapilio universitetą, kuriame studijavo teisių mokslus. Mat, Antanas Smetona savo mokytojo Jono Jablonskio patartas teisę studijavo del to, kad Lietuvoje galės sau rasti duoną ir baigęs mokslus. Šiaip jau Atanas Smetona daugiau mėgo kalbų mokslą ir filosofiją.

Universitete studijuodamas Smetona gyvai ir energingai dalyvavo Petrapilio lietuvių studentų draugijoje ir lietuviškos visuomenės gyvenime, giedodavo tenoru Česlavo Sasnausko lietuvių chore. Iš universiteto jis buvo du kartu pašalintas. Pirmą kartą pašalino užtai, kad dalyvavo valdžios draudžiamose studentų riaušėse. Gi antrą kartą tapo pašalintas užtai, kd platino rusų draudžiamus lietuviškus raštus. Tada jis buvo suimtas ir kalintas Viborgo kalėjime. Iš kalėjimo išėjęs baigė universiteto mokslus ir apsigyveno Vilniuje. Iš pradžių manė verstis advokatura bet vėliau pamatė, kad iš to duonos nevalgys. Netrukus gavo tarnybą Vilniaus žemės banke.

Nuo čia, galima sakyti, ir prasidėjo tautiškas Antano Smetonos veikimas plačia vaga. Jis vertė iš svetimų kalbų populiarias Lietuvos liaudžiai kygeles. Tuo laiku Vilniuje gyveno prieškarinis lietuvių veikėjas inž. P. Vilešius, jo broliai gyd. Ant. ir adv. Jonas, mokytas miškininkas Povilas Matulionis ir daug kitų žymių lietuvių veikėjų. Vėliau čia atsirado ir iš užsienio grįžęs daktaras Jonas Basanavičius. Vis tai buvo dideli lietuvių patriotai ir Vilniaus lietuvybės gaivintojai. Antanas Smetona buvo artimas jų draugas ir bendradarbis.

Bematant Vilniuje pradėjo steigtis lietuviškos draugijos, o spaudą leidus—ir daugiau lietuvių laikraščių. Antanas Smetona turėdamas didelius publicitinius gabumus, tapo kai kurių laikraščių redaktorium, o kitų artimu bendradarbiu: 1905 metų didžiajame Vilniaus seime Antanas Smetona buvo išrinktas prizidiumo nariu, tai rodo, kad jau tais laikais jis buvo žinomas lietuvių veikėjas ir patikimas visuomeninkas, bei politikas.

Laikraščiuose Antanas Smetona labai daug rašė straipsnių visais lietuvių tautai opiais klausimas. Šandien tie raštai yra surinkti ir išleisti. Jie sudaro 4 storus tomus. 1907 metais Antanas Smetona drauge su garsiuoju Lietuvos rašytoju ir visuomenės veikėju kanauninku Juozu Tumu—Vaižgantu Vilniuje įsteigė vidurinės krypties laikraštį "Viltis". Tik vėliau, kaip pasireiškę nesutarimai "Vilties" redakcjoje, Antanas Smetona ir Vaižgantas iš jo įsstojo ir 1914 metais įsteigė laikraštį "Vairą". Per tą 12 metų Antanas Smetona Vilniuje labai daug nudirbo visuomeninio bei laikraštinio darbo. Beveik kiekvienam "Vilties" ir "Vairo" numeryje jis parašydavo vedamąjį straipsnį.

Antanui Smetonai Vilniuje besidarbuojant kilo pasaulinis karas. Rusų kariuomenė, įsiveržusi į mažąją Lietuvą pro Virbalį prie Stalupėnų Gumbinės, Labguvos ir Veluvos ėmė kautis su vokiečiais, kurie netikėtai užklupti turėjo pasitraukti. Tačiau šituo savo laimėjimu rusai neilgai džiaugėsi. Vokiečiai pradėjo smarkiai pulti rusus ir iš jų paėmė dabartinę visą Lietuvą. Tokiu budu, Lietuva virto žiaurios kovos vieta. Daug kaimų ir miestelių buvo sunaikinta. Žmonės likę be maisto ir pastogės, buvo priversti trauktis į Rusiją. Jau 1914 metais rugpiučio mėnesiu dideli pabėglių būriai užpludo Lietuvą ir susirinko Vilniuje. Vargsams pabėgėliams reikėjo padėti. O nebuvo nei tam paruoštų prieglaudų nei bendrabučių, nei pinigų. Kun. Jazukevičiaus, Emiljos Vileišienės ir advokato Andriaus Buloto inicjatyva buvo sušauktas lietuvių susirinkimas, kuris pasivadino Vilniaus lietuvių komitetu. Jis pradėjo pabėgėlių šelpimo darbą. Netrukus Rusijos dumos nario Martyno Yčo pastangomis buvo gauta pinigų pabėgėliams šelpti. 1914 metų lapkričio mėn. 22 dieną buvo sušauktas visuotinis lietuvių susirinkimas, kuris išrinko lietuvių komitetą nuo karo nukentėjusiems šelpti. Tam komitetui pirmininkavo Martynas Yčas, o jo vicepirmininku buvo Antanas Semtona.

Vokiečiams artėjant prie Kauno ir Vilniaus, rusų vyriausybės valdymo aparatus, sykiu su kariuomene traukėsi į Rusiją. Buvo verčiami ir žmonės bėgti į Rusiją.Lietuviai, ypač kaimiečiai, nenoromis palikdavo savo gimtines ir progai pasitaikjus vėl į jas grįždavo. Vokiečiams pradėjus artintis prie Vilniuas, viena komiteto dalis drauge su savo pirmininku Martynu Yču išvažiavo į Rusiją, o antroji su vicepirmininku Smetona liko Vilniuje. Į tą komtetą netrukus dar buvo pakviesti inž. Steponas Kairys, adv. Augustinas Janulaitis, Mykolas Biržiška ir Bugiliškis. Tuo budu Vilniškiame lietuvių komitete susiburė žymiausieji to laiko lietuvių veikėjai. Tam lietuvių komitetui teko didelis vaidmuo.

Artinantis karo pabaigai buvo jaučiama, kad netrukus Lietuva padės naują savarankišką gyvenimą. Todel jam ir reikėjo ruoštis. Pirmoje eilėje iškilo reikalas steigti lietuviškas mokyklas ir joms parupinti vadovėlių. Antanas Smetona tuo laiku ir parašė kelis matematikos vadovėlius.

Vokiečiams užėmus Lietuvą, taip pat buvo svarbu ir politika. Lenkai, vokiečių padedami, stengėsi Vilniuje ir Vilniaus krašte sukelti kuo daugiausiai lenkiškumo. Toks lenkų elgėsys vertė Vilniuje gyvenančius lietuvių veikėjus susirupinti tautos vardo ir teisių gynimu. Tam tikslui 1915 metj gale Antanas Smetona sušaukė visų srovių bei partijų veikėjų susirinkimą, kuris išrinko iš 5 žmonių vykdomąjį komitetą. Tas komitetas turėjo atstovauti lietuvių reikalus ir ginti jų teises prieš okupantų valdžią. 1916 metais Antanas Smetona lietuvių politikos reikalais su keliais kitais veikėjais važinėjo Šveicarijon. Ano penketo žmonių komiteto pastangos buvo sušaukta Vilniaus konferencija, kuri Antaną Smetoną išrinko į savo prezidiumą, o vėliau ir į Lietuvos tarybą. Steigiamajame valstybės tarybos susirinkime, Antanas Smetona buvo išrinktas jos pirmininku. Šiose paraigose budamas jis važinėjo į Skandinaviją ir į Berlyną Lietuvos reikalais. Berlyne iš Vokiečių valdžios jis išgavo 3 milijonų markių paskolą. Tai buvo pagrindiniai pinngai, kuriais Lietuva tvarkėsi savo pirmomis, dar kudikio, dienomis. 1918 metais vasario 16 dieną Antanui Smetonai pirmininkaujant, valstybės taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Smetona tapo netituluotu Lietuvos prezidentu. Tuo laiku jis daug padėjo pastangų, kol didžiosios valstybės pripažino Lietuvą de jure ir de facto. 1919 metų kovo mėnesį Antanas Smetona iš užsienių sugrįžo į Lietuvą. Bolševikams užėmus Vilnių, laikinoji Lietuvos valdžia buvo persikėlusi į Kauną. Tada buvo Lietuvoje didelė suirutė, nes iš visų pusių veržėsi priešai. Valstybės tarybą neturėdama kitokio išėjimo kaip rinkti Respublikos Prezidentą, 1919 metų balandžio 4-tą dieną pirmuoju Lietuvos Perzidentu buvo išrinktas Antanas Smetona. Tose pareigose jis išbuvo ligi 1920 metų birželio 13 dienos. Tą dieną susirinko steigiamasis Lietuvos seimas. Pagal laikinąją Lietuvos konstituciją, Antanas Smetona visą valdžią perdavė seimo pirmininkui Aleksandrui Stulginskiui, kuris vėliau buvo išrinktas Lietuvos Prezidentu.

Pasitraukęs iš valdžios, Antanas Smetona kurį laiką profesoriavo Lietuvos universitete, rašė laikraščiuose, dalyvavo visuomeniniame gyvenime ir buvo seimo nariu. 1926 metais po žinomojo gruodžio 17 dienos perversmo, Antanas Smetona vėl tapo Lietuvos Prezidentu. Tose pareigose jis yra ir ligi šiol.

Visų pažiurų visų tautybių Lietuvos gyventojai pripažįsta, kad Antanas Smetona yra Lietuvai labai daug gero padaręs. Ypač pažymėtini jo dideli darbai dar tais laikais, kada Lietuvą stengėsi pagrobti lenkai bolševikai ir vokiečia. Jis pirmas pradėjo organizuoti Lietuvos kariuomenę ir jam vadovaujant susiorganizavo visos Lietuvos įstaigos. Tuo laiku ir prasidėjo normalus gyvenimas Lietuvoj, nors kol kas be sostinės Vilniaus ir trečdalio žemių. Antanas Smetona yra didelis del Vilniaus kovotojas. Jis yra vienas plačiai žinomos Vilniui vaduoti sąjungos steigėjų, ir Vilniaus geležinio fondo globėjas. Jis taip pat yra pirmasis Klaipėdos krašto gubernatorius. Jis yra aktingas dalyvis Klaipėdos krašto atvadavimui.

Šiaip jau Antanas Smetona yra kuklus, paprastas ir visiems prieinamas žmogus. Tai liudija visiems žinomo teisingumo daktaro Vyduno žodžiai: "kartą man prie jo esant, priėjo paprastas, kad ir gana protingas lietuvis ukininkas. Ir pradėjo išdėstyti savo nuomonę apie politiką. O Respublikos Prezidentas ne vien ramiai klausėsi, bet jį klausinėjo, tarsi norėdamas į aiškiausį santykį su jo protu ir valia sueiti. Ir atrodė, beveik kad ne ukininkas atėjęs patarimo, bet kad daug prityrusiam valdžios vyrui buvo svarbi to žmogaus nuomonė ir patirtis". Lietuva Antanui Smetonui yra šventenybė, kurios jis niekam neleis paliesti. "Musės nenuskaudęs žmogus, kitados kirto lenkui į veidą, kai šis ėmė tyčiotis iš Lietuvos, lenkui-lenkų įstaigoje", sako Vaižgantas. Arkivyskupas Pranciškus Karevičius šitaip charakterizuoja Antano Smetonos nenuolaidumą Lietuvos reikaluose: "Apaštalų sostui paskelbus pasaulio bažnyčiose rinkliavą Lietuvai, okupacinė vokiečių valdžia sumanė toms aukoms dalyti sudaryti savotiškus komitetus, kuriems vadovautų Staat ar Kreishauptamanai. Buvo tartąsi Kaune vyskupo rumuose. Vokiečiams nenusileidžiant, buvo pakviestas iš Vilniaus ponas Antanas Smetona. Jis vokiečiams didingai tarė:

— Jeigu neleidžiama mums patiems sudaryti komitetą minėtosioms aukoms dalyti, tai Jo Malonę Vyskupą prašom nurašyti kardinolui Gaspariui, kad į jo rankas surinktų aukų Lietuvai iki karo pabaigai visiškai nesiųstų.

Šitokiu nusistatymu ir pasakymu Antanas Smetona iš karto užčiaupė vokiečiams burnas. Parvykę, ką tai išdėstė savo generolui Hofmanui, šisai Antanui Smetonai pareiškė leidžiąs Šv. Sosto surinktąsias lietuviams aukas patiems pasidalyti".

Yra visa eilė faktų ir visų pasaulėžiurų žmonių nuomonių, kurie liudija Antano Smetonos nenuolaidumą ir tvirtą valią Lietuvos dalykuose. Jie visuomet sako, kad tuose dalykuose Smetona turi aiškų tikslą kurio jie tiesiai ir nesvyruodamas siekia. Gerai įsiskaitę Antano Smetono raštus, aiškiai matoma, kad jo esama didelio musų tautos žadintojo, jos organizatoriaus, ideologijos kurėjo bei visuomenės auklėtojo ir stambaus masto valstybininko bei politiko. Kitų kraštų viešoji nuomonė apie Antaną Smetoną labai gražiai atsiliepia ir jį lygina su Čekoslovakijos prezidentu Tomu Garika Masaryku.

(Daugiau bus)

Svarbus Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius

Amerikos Lietuvių Sąjungos seimas 1934 m. spalių mėn. 13 d. Clevelande, O., iš įvairių kolonijų atstovų patyręs liudną Amerikos lietuvių gyvenimo butį, numatė, kad tautinius lietuvių reikalus bei lietuvybę šiame krašte slėgia depresija, visuomenės pakrikimas, vienybės stoka, politinių srovių kova, tarpusavio nesantaika, išnaudojimas geros valios lietuvių ir kitos panašios blogybės.

Norėdamas šalinti šias ir eilę kitų neminėtų blogybių, Am. Liet. Sąjungos seimas nutarė ir pasiryžo:

1) telkti geros valios lietuvius glaudesniam tarpusavio bendradarbiavimui;

2) ragint visuomenę skaityti tautinę musų spaudą, kuri skleidžia lietuvybės, vieningumo ir tautinės kulturos dvasią ir stiprina lietuvybės šaltinį — Tėvynę Lietuvą;

3) raginti visuomenę gelbėti nelaimėj esančius musų tautiečius;

4) pastoti kilniais tikslais prisidengusiems politikieriams kelią visuomenės išnaudojimui;

5) sąmoninti tautišką lietuvių ateivių ir čia gimusio jaunimo susipratimą, kad gyvai rupintųsi savo tautos reikalais.

Seimas nutarė vykdyti šiuos ir eilę kitų svarbių bei naudingų Amerikos lietuvių visuomenei sumanymų. Todel kviečiame Amerikos lietuvius padėt Amerikos Lietuvių Sąjungai įgyvendinti šiuos sumanymus ir siekimus.

Visi geros valios lietuviai, įstoję į Am. Liet. S-gos eiles, gales organizuotai ir vieningai kovoti su nenaudėliais ir įvairiomis blogybėmis ir stoti į tautiškai kulturišką darbą.

Tik tautiniuose musų darbuose susidarys vienybė ir galybė! Tad į darbą!

Inž. B. Simokaitis, seimo pirm.
P. Jurgėla, Sekretorius

Amerikos Lietuvių Sąjungos 2-jo Seimo Rezoliucijos

1) Bendradarbiavimas su Kitomis Organizacijomis

Amerikos Lietuvių Sąjunga nori bendradarbiauti su kitomis tautinėmis lietuvių organizacijomis tautiškai kulturiško veikimo srity, subendrint veikimo budus (taktiką). Siekiant minėto tikslo, tokį bendradarbiavimą vykdys Am. Liet. S-gos centro valdyba su vyriausiąja taryba ir ALS valstybių (steitų) tarybos.

2) Vilniaus Vadavimo Reikalas

Kadangi lenkai 14 metų laiko pagrobę Lietuvos sostinę Vilnių ir visą Lietuvos krašto trečdalį, kurio neišsižadėjo ir niekad neišsižadės visuose pasaulio kraštuose gyvenantieji lietuviai, Am. Liet. Sąjunga pageidauja, kad Lietuvos kariuomenė, šauliai ir visas Lietuvos jaunimas ir toliau su tvirta viltimi rengtųsi pavergtųjų brolių atvadavimui ir kad Lietuvos vyriausybė ir ateity su tuo pačiu pasiryžimu tęstų teisėtąją visos tautos kovą del savo kraštų atgavimo.

3- Užuojauta Mažosios Lietuvos Lietuviams ir Pritarimas Lietuvybei Klaipėdos Krašte

Am. Liet. Sąjunga reiškia nuoširdžią užuojautą Mažosios Lietuvos veikėjams dr. Vidunui ir kt., o taip pat visiems to krašto lietuviams, kurie kenčia del vokiečių žiaurumo ir nekulturingumo, persekiojant nekaltus gyventojus. Kadangi tie persekiojimai pasireiškia del stiprėjančios lietuvybės Klaipėdos krašte, kurio vokietininkai nerodo ištikimybę Lietuvos valstybei ir net niekina įgimtas to krašto gyventojų daugumos — lietuvių teises — Am. Liet. Sąjunga pareiškia savo pritarimą Lietuvos vyriausybės, Klaipėdos kr. gubernatoriaus ir to krašto lietuvių žygiams bei pastangoms ginti ir stiprinti lietuvybę.

4) Dariaus-Girėno Paminklo Reikalas

Am. Liet. Sąjunga reiškia džiaugsmą, kad sumanytam statyti Čikagoje Dariaus ir Girėno paminklui jau surinkta apie $7,000, ir nuoširdžiai ragina Amerikos lietuvius duosniai prisidėti

(Tąsa ant 6-to puslapio)

AMERIKOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS 2-SIS SEIMAS

1934 m. spalių m. 13 d. Cleveland, Ohio, įvyko 2-sis Amerikos Lietuvių Sąjungos seimas, kuriame dalyavo šie atstovai: iš Chicagos — inž. B. Simokaitis, P. Jurgėla, stud. J. Balanda, P. Grybienė, art. J. Olšauskas, iš Brooklyno — Šlikai, dr. B. Vencius, J. Valaitis, J. Sagys, A. Povilanskas, P. Pusnikas, D. Klinga, V. Mučinskas, J. Antanavičius, J. Vyšnius, iš Clevelando — Karpiai, Jarai Vaškevičiai, Baltrukonytės, iš Baltimorės — P. Baltrukonis. Dalyvavo ir svečiai: adv. K. Jurgėla, lak. A. Kiela, Baltrukonienė, žaliauskienė ir Pažauskaitė. Sveikinimo telegramas arba laiškus atsiuntė: iš Chicago, Ill. — adv. Ollis, dr. Narjauskas, lak. Urbonas, iš Hartford, Conn. — Januškevičiai, Januškevičienė, V. Čekanauskas, S. Pikturna, iš Waterbury, Conn. — J. Tareila, dr. J. Stanislovaitis, adv. C. Lukošius, iš Baltimore, Md. — adv. Rastenis, Rastenienė, J. Galinaitis, P. Jaras, iš Detroit, Mich. — adv. Uvickas, iš Sodus, Mich. — J. Bačiunas, iš So. Boston, Mass. — J. Kerdiejus, iš New Britain, Conn. — J. Maksimavičius, iš Toledo, O. — J. Sutkus, iš Glastonbury, Conn. — K. Skorupskas, iš Pittsburgh, Pa. — A. Banys, iš Brooklyn, N. Y. — J. Ginkus, J. Laučiškis, iš Montrealo (Kanadoj — S. Bagužienė. Visi sveikintojai linkėjo sąjungai gražios ateities, seimui sėkmingai išspręst svarbiausius uždavinius ir beveik visi savo sveikinimuose pareiškė norą stoti sąjungon bendram tautiniam veikimui.

Seimo pirmininku išrinktas inž. B. Simokaitis, o sekretorium P. Jurgėla. Be to, išrinktos šios komisijoos: 1) mandatų komisija — A. Povilanskas, J. Antanavičius, V. Mučinskas, 2) įstatų komisija — dr. Vencius, adv. K. Jurgėla, J. Valaitis, 3) rezoliucijų komisija — J. Šlikas, P. Pusnikas, P. Jurgėla, 4) spaudos komisija — K. Karpius, D. Klinga, 5) komisija kandidatams rekomenduoti vyr. tarybon — K. Karpius, J. Sagys, stud. J. Balanda.

Mandatų k-jos atstovas Antanavičius pranešė, kad seime dalyvauja 20 atstovų ir 10 svečių. Seimą sveikino 25 veikėjai, kurie negalėjo patys atvykti, bet pritaria seimo tikslams ir linki sėkmingai vykdyti tautinius reikalus. Tuo budu seime atstovauta 14 kolonijų.

Laikinosios centro valdybos nariai pranešė apie tai, kaip 1933 m. liepos 16 d. Chicagoj sušauktoje tautininkų konferencijoje iš Amerikos Lietuvių Tautininkų Federacijos ir Amerikos Lietuvių Liaudies Sąjungos sudaryta naujoji tautinė Amerikos Lietuvių Sąjunga. Buvusi Am. Liet. Liaudies Sąjunga perdavė ALS-ai raštinės turto 360 dol. vertės. Iš abiejų organizacijų įstatų sekretorius P. Jurgėla sudarė ir kiek papildė ALS įstatus (konstituciją-, kurių projektas duodamas seimui patvirtinti. Centro valdybos pirm. Simokaitis daug susirašinėjo su įvairiais kolonijų veikėjais ir T. Am. Liet. Sandara. Šis seimas šauktas ALS reikalams sutvarkyti ir veikimo planui nustatyti, o spalių 14 d. šaukta bendroji tautininkų ir sandariečių konferencija Clevelande. Sąjunga inkorporuota Illinoiso valstybėje.

Įstatų komisijos nariai pareiškė savo nuomonę apie perskaitytų įstatų projektą, kurį siūlė seimui priimti su kai kuriomis pataisomis. Apsvarsčius nutarta priimti įstatus su keliomis pataisomis, nekeičiant sąjungos vardo. Pažymėtina, kad tautinės liet. draugijos ar kliubai, kurių siekimai nėra priešingi ALS-ai, gali įstoti į šią sąjungą, ir po senovei tvarkytis savo įstatais, nekeisdami savo vardo, įstatų ir neatiduodami savo turto.

Išrinkta vyriausioji sąjungos taryba, kurios sudėtis bus netrukus paskelbta, kai bus gautas kelių kandidatų sutikimas buti išrinktiems šion tarybon ir uoliai veikti. Iš vyr. tarybos narių išrinkta Am. Liet. S-gos centro valdyba: pirmininkas inž. B. F. Simokaitis, 1-sis vice-pirmininkas J. Valaitis, 2-is vice-pirm. K. Karpius, kasininkas J. Šlikas ir sekretorius P. Jurgėla.

Apsvarsčius įvairiausius sumanymus, klausimus bei siūlymus, nustatytas Amerikos Lietuvių Są-gos veikimo planas ir numatyti svarbiausieji darbai, plečiant esamų 7 kuopų veikimą ir steigiant naujas kuopas. Seimui pareiškus džiaugsmą dėl visokiaropos pažangos Lietuvoje, nutarta pasiųsti sveikinimus Lietuvos Prezidentui, Lietuvos kariuomenei, Šaulių Sąjungai, Vilniaus Vadavimo Sąjungai, Lietuvos Kariuomenės Kurėjų-Savanorių S-gai ir Lietuvos Tautininkų Sąjungai. Seimo atsišaukimas ir rezoliucijos skelbiamos skyrium. Be to, nutarta paraginti įvairių kolonijų lietuvius, kad remtų Amerikos Lietuvių Legijoną, kuris uoliai vykdo kilnius darbus.

Seimo posėdžiai su keliomis pertraukomis ėjo nuo 10 val. ryto ligi 1 val. nakties. Visų atstovų nuotaika buvo pakilusi, reiškėsi pasiryžimas energingai ir vieningai stoti darban tautinėje ir kulturinėje dirvoje, bendradarbiaujant su kitomis tautinėmis lietuvių organizacijomis. Seimas uždarytas pasakius kelias atsisveikinimo kalbas. Visi atstovai patenkinti seimo nuveiktais darbais ir pasiryžę skleisti visose Amerikos lietuvių kolonijose lietuvybės dvasią, stiprint tautišką susipratimą, telkti visas tautines lietuvių jėgas bendram darbui ir naikinti kliutis, kurios ligi šiol kenkė tautiškai nusistačiusios lietuvių visuomenei vienybei.

P. Jurgėla, Seimo sekretorius

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. $1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year ..... 1.00 | Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. $1.50 | Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Pusei metų ..... 1.00 | Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

SPALIŲ 9-SIOS MINĖJIMAS KAUNE

Kaune ir visoj Lietuvoj Vilniaus pagrobimo diena buvo minima. Kaunas iš pat ryto pasipuošė, bet — gėdula perjuostomis vėliavomis. Visuose lietuviuose liudesys ir pasiryžimas.

Nenutraukdamas darbo Kaunas juda, kruta. Bet ateina 12 valanda, patrankos šuvis, varpai ir sirenos paskelbia Rimties Minutę. Ir mieste nesireiškia judėjimas. Tik po antram patrankos šuviui vėl prasideda gyvenimas. Tai lyg pasako, kad be Vilniaus nėra gyvenimo.

5,5 val. vakaro įvyksta iškilmės prie Karo Muziejaus, žuvusiems už Vilnių kariams pagerbti.

Į iškilmes eina ir Universiteto studentai, nešamos korporacijų bei draugovių vėliavos.

Prie karo Muziejaus kalba dr. Purickis. Karo invalidai sugroja Lietuvos Himną per kurį skambina Laisvės Varpu.

Paskiau buvo minėjimai rengiami didesnių organizacijų Kauno salėse. Studentai ateitininkai su ateitininkais sendraugiais surengė minėjimą. Jų Kumų salėje vyriausias ateitininkų vadas prof. K. Pakštas laikė atatinkamą paskaitą.

Prof. Pakštas mini, kad daug yra tautų, kurios jaunos budamos, negali atimti savo žemių, bet laikas nuo laiko nuosekliai ir ištvermingai dirbdamos, jas išsikovoja. Jugoslavija, Romunija ir kitoms taip yra atsitikę.

Mes po Didžiojo Karo nelaimėjom tiek savo žemių, kaip musų mažieji kaimynai, nes neturėjom savo aukštų vadų. Tuo tarpu, kaip Latvijos, Suomijos ir kit., pav. kariškiai pas rusus buvo generolais. Iš mųs tik persikrikštinęs viens kits aukštesnį laipsnį galėjo pasiekti.

O senovės Lietuva buvo plati ir galinga. Iš Jos ir Lenkija ėmė sau prestižą, nors niekad ji nebuvo buvusi nuo marių ligi marių. Visa atkovojo Lietuvos valdovai. Ir Vilnius, tai Lietuvos pasididžiavimas. Lietuva be Vilniaus — tai be tradicija — tai tokia, kaip kitos mažosios valstybės. Dabar gi nelengva Vilnius atimti. Metodiškai varvinami nuodai pagrobtų tautiečių širdin.

Mes esame tauta, kuri norime gyventi savo žemėje. Gali skaityti mus nuošimčiais ir visaip. Mes pareiškiam norą gyventi savo žemėse. Kad butų taip pastatyta politika 1917 m., kaip šiandien, tai daug kas jau nerupėtų, nes pastovus draugas musų tautai, gali buti Francuzija. Ir jeigu jai butų duota tiek privilegijų, kiek pav. vokiečiams tai Vilnius butų musų.

Žinome kad Pilsudskis yra lietuvių kilmės. Tragedija todėl, kad jis nepažino moderniosios Lietuvos. Pabėgo iš kaimo ir nežinojo augančios inteligentijos arba buvo apie ją blogai informuotas. Ir dabar iš esmės yra mums priešas.

Nesitikiu kad taikiu budu bus atimtas Vilnius. Šioj gadynėj reikia geros kariuomenės, kurios kareiviai butų 8 metų mokyklas baigę. Sukulturinti Lietuvą. Pastatyti mokyklą kaip pas belgus, anglus, holandus... Darykim pastangų neatsilikti nei taškelio nuo kulturos. Išvystykim savystovią laisvą asmenybę. Iš laisvų oro sakalų Lietuva galės semti jėgų kovai. O karų gadynė dar nebaigta. Jei nekariaujam tai kovojam del Vilniaus. Tai yra nemažiau, negu kariauti. Žut gal but netaip sunku kaip su vienyti savo ir visų valią vienam tikslui ir nuosekliai dirbti.

Mes turim kulturėti. Mokyklos universitetai — turi buti visukuo aprupinta. Neturim buti šykštųs mokslui ir mokykloms. Turim tapti pasiturinčia tauta ir nešykščia kulturiniams tautos reikalams. Mes turim šalį pakelti iš didelio vargo. Mes tikėjom daug šviesos iš Kat. Universiteto nes jame but buvę antropologija, etnologija ir k. reikalingiausi tautai mokslai. Reikia privalomo mokslo. Jį mus apjuosią kaimynai jau seniai turi. Reikia šalyje sukelti aupą mokslo norą — tai tiesus kelias į Vilnių. Kitokios kryptys neveda į Vilnių.

Šalia mokslo reikia stiprios moralės, ypač mažai tautai nes jei žiurkė dideliam aruode yra žalingi tai juo labiau mažame. Tad reikia ir moralinio upo, kad nebutų toleruojama nei viena vagystė. To reikalauja patriotizmas.

Vilnius yra ant didžiausių Europos susisiekimo linijų tarp Paryžiaus, Berlyno — Maskvos. Ir dabar yra perkirsta ta Europos arterija. 14 metų nei vienas traukinys nėra nuėjęs ta linija.

Tarp Kauno ir Vilniaus ant gelžkelio bėgių jau yra išaugusių aukštokų pušų. Jos sako, kad per 14 metų sutikom nevesti negarbingų derybų, ir šitos pušys yra musų aptvertos kad niekas jų neišnaikintų. Tegul viso pasaulio tautos tai mato.

Labai gražus spalių 9 d. minėjimas buvo surengtas L.Š.S. (Laisvės al. 20.). Minėjimą atidarė p. Graurokas primindamas šauliams jų pareigas prie ginklo ir kulturos. Nustojimas Vilniaus reikštų nustojimą 1/3 tautos sunų, 1/3 tautos talentų ir genijų 1/3 kaip dvasinių turtų ir materialinių turtų. Jis priminė, kad lietuvių dvasios nieks dar nėra nugalėjęs, tai žino ir priešai lenkai.

Paskaitą "spalių 9 įvykis" skaito p. Rodomanskis— Rondomonis. Savo gražioj paskaitoj minėjo kad Lietuva pirkiose yra išsaugojusi kalbą. Pasakoja, kaip poetas Mickevičius vieną kartą parašė lenkėms motinoms eilėraštį, kuriame liepia savo sunus varyti gulėti į rusį ir į guolį priimti gyvates. Reikia pasakyti, kal lenkų bude tikrai yra žališkumo ir gyvatiškumo. Pats Pilsudskis buvo ne šviesos praeities žmogus. Gimęs lietuvių, buna austrų kariuomenės kariškių, paskui pereina pas lenkus. Buna didelių socialistų, avanturistų ir nedorėlių, kol pagaliau tampa Lenkijos diktatorium.

Pats Pilsudskis pratęs vaikščioti vingiuotais keliais, tad viena galvoja kitą daro. Tai parodo jo visi darbai. Tesdamas, vilkindamas sutartį, renka vadą Vilniui pagrobti ir armiją stiprina. 7 dieną spalių pasirašo iškilmingą Lenkų Valstybės vardu sutartį Suvalkuose. O diena prieš tai (spalių 6-tą dieną **įvyksta Lydoj armijos, paremtos Vilniui grobti, paradas.** Tai sutartis sulaižyta faktinai dieną prieš ją pasirašant. **Ir dabar Bekas—ciniškai atsisakė nuo tautinių mažumų revizijos ir pareiškė, kad nepersekios mažumų. O tik šį rudenį uždaryta ukrainiečių gimnazija ir 10 musų mokyklų...**

Vokiečiai pralaimėjo D-karą del to, kad sulaužė mažutės Belgijos neutralitetą. Vokiečių kaizeris pasakė, kad jo kareivis brangesnis už ten kokį popieruką. Taip daro ir lenkai.

Dabar lenkai susibičiuliavo su vokiečiais. Mat prancuzai mažėjanti nykstanti tauta. Juos vilioja Hitlerio maršas.

O reikia pasakyti, kad Lenkija yra tautų lopinys. Ten yra visokių tautybių. Lenkija turėtų turėti prieš akis Vengriją. Ar ir su Lenkija nepasikartos tas pat. Rusams jie pasiduodavo ištisais legionais.

Lenkų kareiviai yra iš visų kraštų. Ir priėačiam pasikalbėjime jie klausia, kokios tautybės jie yra, o tautybių nesuderinasi. Sakysim suderinti lenkų arelį su musų vyčiu negalima. Jei dėsim arelį pirma o vytį už jo, Vytis kerta kardu tiesiai ereliui į galvą. Jei aukščiau Vyties dėsim erelį — Vytis kerta ereliui iš apačios į papilvę. Tai kabinti erelį paskui Vytį bet ir čia nelaimės, žirgas uodega užsimojąs. Žodžiu niekaip lenkiškas su lietuvišku nesutinkąs.

— Musų teisių į Vilnių pasakoti nereikia.

Vilnių išlaikyti butų naujas baras, darbui, entuziazmui. Užmirštume visus ir tarpusavio nesutikimus.

Vilniuje ir iš sulenkintųjų yra ryškios simpatijos Lietuvai. Jie atsako kad jų diedukai ar tėvai buvo lietuviai. Už tai juos lenkai smaugia, kelia į pamarę, o iš ten atkelia lenkus.

Įvairųs tokie kilnojimai yra dažni. Mokytojais atkelia lenkus, nemokančius visiškai lietuviškai. Dėl to ir patys lenkai tokią politiką pajuokia.

Užėmus Vilnių, buvo norėta derėtis. Nesprendžiant gerai ar blogai butų išėję, bet kaip gi derėsies kad nauji šviesi kapai yra vėl išaugę.

Mes, budami humanistai, nenorime, kad lenkai pražutų. Mums ir jiems bus gerai gyventi jeigu jie prablaivės atiduos užgrobtas žemes.

Po paskaitos jaun. šaulys Genys gražiai padeklamavo. Vėliau buvo vaidinimas "Vilniaus Krašte" p. Gruodžio 3 v. drama, dalyvaujant Valstybės Teatro artistams Kondrotavičiui ir Venslauskaitei. **Studentas Motiejus**

KLAIPĖDOS KRAŠTO PRADŽIOS MOKYKLOS SULIETUVINAMOS

Rupindamąsi Klaipėdos krašto mokyklų tikru paskyrimu, ir mokslo lygiu patyrimu, Klaipėdos krašto direktorija įsakė pertvarkyti lietuvių kalbos dėstymą to krašto pradžios mokyklose. Pradedant spalių mėnesio 1 d. dėstomoji kalba Klaipėdos krašto pradžios mokyklose nustatoma pagal tokius dėsnius: jei lietuvių kilmės mokiniai, drauge su namuose lietuviškai kalbančiais atskirose mokyklose sudaro daugumą, tai tose mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių. Kai mokykloje susidaro dauguma iš namuose vokiškai kalbančių, vokiečių kilmės mokinių, tai dėstomoji kalba vokiečių. Visų mokyklų vedėjai iki lapkričio 1 dienos turės padaryti atitinkamus sąrašus ir sužymėti, kurie mokiniai šiems dėsniams atitinka. Gi mokyklų patarėjai patikrins šiuos sąrašus ir nustatys, kurių mokyklų kuri kalba yra dėstomoji.

Moyklose su dėtomąja lietuvių kalba namuose kalbantieji mokiniai nuo pirmos mokyklų dienos mokosi lietuviškai, reikštis drauge su lietuviškai kalbančiaisiais ir per pirmus ketverius mokslo metus turės išmokti lietuviškai tiek, kad galėtų gerai sekti sekančiuose ketveriuose mokslo metuose dėstomas pamokas. Jau pradedant trečiais mokslo metais, namuose vokiškai kalbantieji mokiniai pratinami lietuviškai skaityti ir rašyti drauge su lietuviškai kalbančiais.

Mokyklose su dėstomąja vokiečių kalba lietuvių mažuma pritaikomi bendrai tie patys dėsniai, kaip vokiečių mažumai lietuvių kalba dėstomose mokyklose. Ir tose mokyklose nuo pirmos mokslo dienos vokiškai kalbantieji mokiniai bus pratinami drauge reikštis su lietuviškai kalbančiais.

Tik aukštesniuose mokyklos skyriuose bus dėstoma pagal daugumą visoje mokykloje lietuviškai arba vokiškai. Mažumų čia reikia žiurėti pagal veikiančius įsakymus. Privalomos lietuvių-vokiečių kalbos visose krašto mokyklose bus dėstomos 5 kartus per savaitę. Tik vokiečių kilmės mokinių lankomose mokyklose lietuvių kalba dėstoma pradėdant trečiais mokslo metais. Ji bus mokoma šešius kartus per savaitę ir viena pamoka bus skiriama lietuvių dainoms. Gi lietuvių kilmės mokinių lankomose mokyklose vokiečių kalba bus pradėta dėstyti trečiais mokslo metais ir ji bus mokoma penkius kartus per savaitę.

Klaipėdos krašto lietuviai tokį pradžios mokyklų pertvarkymą sutiko su dideliu džiaugsmu. Iš tiesų, ligi šiol Klaipėdos krašto mokyklose lietuvių kalba buvo užguita. Budavo atisitikimų, kad mokytojai lietuvių kalbos netik nedėstydavo, bet viešai ją šjuokdavo ir niekindavo. Dabar šiuo įsakymu tam tyčiojimuisi bus padarytas galas.

IŠ LAIKRAŠČIŲ

ALTASS, IŠDUOKITE SMULKMENIŠKĄ APYSKAITĄ IŠ ANTROJO LITUANICA SKRIDIMO!

Visuomenė nori žinoti kur jos sudėti pinigai sunaudojami, kokuose bankuose jie sudėti ir kam bus paskirti likučiai. Juk vieno lėktuvo nupirkimui ir jo įtaisymui $31,000 negalėjo išleist. Tos sumos, kaip jau kartą esame pažymėję, galėjo užtekti dviem lėktuvam prirengti skridimui per Atlantiką. **"D-gas"**

SAKO, KAD "NIEKO NĖ PRIDĖT, NĖ ATIMT NEGALIMA"

"Darbininkas" atsakydamas į bolševikų agitaciją prieš J.E. vyskupą T. Matulionį užklausia jų:

..."Kodel jųs taip susijaudinot del vyskupo Matulionio atvykimo? Mat, vyskupas yra pabuvojęs komunistų rojuj... Jis, girdi, atvyko šmeižti Sovietų Sąjungą. Dabar jau ir bolševikams teks prakaito išlieti. Bet tai bereikalingas nervuotumas. Gerasis Vyskupėlis stiprins katalikų tikėjimą. "Šmeižti" sovietus jis neturi nei noro, nei reikalo. Bolševikai savo darbais tiek jau yra apsišmeižę, kad nieko nei pridėti, nei atimti negalima. Tad, vieton rodę negudraus ir **kulturingo** nesusivaldymo, jie verčiau ramiai sau tylėtų. Kam, kam, bet jiems šiuo momentu tyla — gera byla".

"Draugas" pritardamas "Darbininkui" užantspauduoja sekančiai: Sako, "kur jie tau tylės. Bolševikai savo triukšmu, šmeižtais ir šlykščia agitacija nori nugąsdinti garbingąjį svečią ir iš anksto savo pasekėjus taip nustatyti, kad jie, išgirdę Vysk. Matulionio kalbos, neatsikrapštytų savo akių ir nepamatytų teisybės. Praregėję jų šalininkai pamatytų, kad Sovietų Rusijoj nėra bolševikų agitatorių skelbiamo rojaus, bet tikras pragaras. Vyskupas, mat, gali imti ir teisybę pasakyti. O kas tada? Lietuviškųjų bolševikų biznis sumažėtų. Reikia žinoti, kad bolševizmą beskelbdami lielietuvių tarpe, tunka tokie Bimbai, Andriuliai, Pruseikai, Mizarai ir visa jų eilė.

BOLŠEVIKAI VAGINA SOCIALISTUS, O PASTARIEJI JUOS

Bostono "Keleivy" socialistų oportunistų organe 42-me n-ry, tilpo Pėžos raštas kaipo atsakymas į bolševikų laikrašty "Laisvėj" tilpusį užmetimą kaslink Lituanikos Antrosios skridimo Lietuvon. Antanas Bimba tame straipsny bandė parodyti, kaip "socialistai" prigavo visuomenę su antru skridimu, ir sako, 30,000 dolerių surinko, o skridimas neįvyko. Kas reiškia prigavo lietuvių visuomenę finansavusią tą skridimą.

Pėža bando socialistus apgint ir sako, kad surinkti pinigai nežuvo, ir antras skridimas liko tik atkeltas ant sekančių 1935 metų. O kaslink visuomeniškų vagysčių ir prigavysčių, tai Pėža atverčia juodą knygą prieš bolševikus, kurioje surašyta daug jų prasižengimų. Štai jie:

Tarptautiniam Darbininkų apsigynimui komunistai surinko $22,788.55, o to apsigynimo reikalams išleista tik $5,442.24.

Kuomet 10-me socialistų suvažiavime komunistai paėmė viršų ant socialistų (spalio 27, 1919 m.), tai jie paėmė 70,000 dolerių tos sąjungos turto ir dargi $3,480.07 Lietuvos Šelpimo Fondo pinigų.

1920 metais komunistai įsteigė agitacijos ir Lietuvos Darbininkų Gelbėjmo Fondą, į kurį surinko $7,716.66. O žiurėkit kam išleido: V. J. Z. $1,000 nukniaukė. Abekui duota $1,500; į "Rankpelnį" pasiųsta $1,000; E. Jeskevičiutei $1,500; J. Car $1,000; J. Jukėliui $114; "Laisvės" tukstančiai egzempliorių $174.; ir fondo išlaidų $6,793.

1928 metų komunistų įsteigtas Sacco-Vanzetti fondas bylai vesti. To fondo komitetan suplaukė $2,387.14. Gi Sacco ir Vanzetti gynimo komitetui pasiųsta tik $300.

Tą patį lietuviški bolševikai daro su Tomu Mooney ir negrais skottsboriečiais, kurių varde rinkdami aukas sau į kišenius krauna. Nors Tomas Mooney ir protestavo prieš bolševikų rengiamus komitetus rinkimui pinigų jo bylai vesti, tačiau bolševikai ir šiandien jo vardu renka iš žmonių aukas.

Keli metai atgal šiaurės Lietuvos gyventojus ištiko badas. Komunistai tuojau įsteigė fondą gelbėjimui Lietuvos baduolių. Surinko virš $3,000 ir juos sau pasilaikė, motivuodami, esą, Lietuvos fašistinė valdžia neleidžia jiems ten jų komitetams kurtis.

Tai matot, kokie tie vadinami darbininkų "prieteliai" komunistai. Anot Pėžos, daug geriau jie padarytų jei bent nieko nesakytų, o nekalbėtų apie antrąjį Lituanikos skridimą prie kurio jie nė su vienu centu neprisidėjo.

! ŠVIESKIMES !

AMERIKOS LIETUVIUI

REIKALINGI TUOJAU

pavienių numerių

PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali, gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

KAS IŠTIKRŲJŲ KELIA SUSIVIENIJIME SUIRUTĘ

Chicagos "Naujienos" ir Bosno "Keleivis" jiems priprastu budu, piktai mane puola ir stengiasi diskredituoti SLA. narių akyse ir kartu visų savo skaitytojų. Tam diskreditavimui imasi priemonių, kurios greičiau atatiktų žmonėms nesiskaitantiems su tikra padėtimi ir jokiais faktais, o ne doriems laikraštininkams. Delko jie šitaip daro, tai gali buti aišku kiekvienam, kas tik nori suprast ir šituos žmones pažįsta. Aišku, jog jie šitaip darydami mano, kad SLA. nariai žiurės į mane ir dabos, kad kaip jie sako aš nekelčiau Susivienijime "suirutės", o tuom laiku jiems bus lengviau paimti Susivienijmą pilnon socialistų kontrolėn. Apie tai SLA. nariai privalėtų pagalvoti iki dar ne per vėlu.

Kiek minėti du laikraščiai visokių melų ir šmeižtų prieš mane yra paskleidę, tai butų sunku apskaitliuoti, į kuriuos aš mažai arba visai jokios domės nekreipdavau. Tačiaus pastarais laikais jau taip įsismagino ir be jokių rybų pradėjo mane juodinti, kad tiesiog negalima ištylėti nepasakius teisybės žodžio. "Naujienos" ir "Keleivis" pasiskyrė save Susivienijimo Lietuvių Amerikoje "organais" ir duoda suprasti, kad SLA. organizacija privalo buti vedama ir tvarkoma tokia kryptimi kaip jie nusako. Delko čia jų tokis didelis SLA. reikalais "susirupinimas', o ypatingai "Keleivio", kurio redaktorius net SLA. nariu nėra, tai žmonėms į jųjų tikslus nesigilinantiems yra sunku suprasti.

Po SLA. seimo, kuris šiais metais įvyko Detroite, jie nuolat besigirdami ir besidžiaugdami, kad jų žmonės paėmė SLA. savo kontrolėn nepamiršta priminti, kad minėtas seimas padarė organizacijai naudingų nutarimų ir žinoma, visuomet priduria, kad už tai kreditas priklauso socialistams. Kad seimas pravedė organizacijai naudingų nutarimų, tai tas yra gerai ir mes visi SLA. nariai tuomi džiaugiamės, tačiaus kam tą kreditą savintis, kuris ištikrųjų visai ne jiems priklauso. Visi žinome, kad pereitame SLA. seime nei viena sriovė dviejų trečdalių balsų neturėjo, ir todel jei, kaip jie vadina, "sena gvardija", nebutų sutikusi, tai nei vienas įnešimas, kuris reikalauja dviejų trečdalių balsų nebutų praėjęs, už ką socialistai tiek daug kredito sau duoda. Mat, vyručiai, ta senoji gvardija nepaiso kas organizacijai naudingus įnešimus pasiųlija — jie už juos stoja, nes jie organizacijos gerovę stato pirmoj vietoj. Todel ištikrųjų ir tas kreditas už perleidimą naudingų nutarimų priklauso tai senai gvardijai, o ne kam kitam.

Žinoma, ta senoji gvardija, kuriai ištikrųjų Susivienijimo reikalai rupi, visai nereikalauja jokio kredito, už jų privalingas organizacijai pareigas.

Pavyzdžiui, galime prisiminti Chicagos ir Pittsburgno SLA. seimus, kuriuose taip pat buvo naudingų įnešimų. Tuose seimuose buvo pasiųlijimai reikalingų konstitucijoj permainų ir pažiurėkim kas prie to neprileido, kas tuose seimuose kelė obstrukcijas, kas tuose seimuose plojo rankom ir trypė kojom... Tai ne sena gvardija. Kas tą patį pakartojo ir Detroito seime kaipant pp. Vaidylai ir Birštonui? Vis tai tie patys žmonės, kurie už viską kas tik gero ima sau kreditą.

Yra pasakyta: "kad buvo, buvo ir dugnas išpuvo'". Taip atsitio su "Naujienomis" ir "Keleiviu". Apart visokių užgauliojimų sugalvojo dar vieną — (sunku surasti tikrą užvardinimą) — kurijozą. Dabar pradėjo šaukti, kad SLA. Pildomoji Taryba mane ir kitus senus darbuotojus, o ypatingai mane, persergėtų, sudraustų, arba jei kokios, tai net iš Susivienijimo išmestų. "Naujienos" šių metų, Rugsėjo mėnesio 29-tos dienos laidoje talpindamos savo korespondento p. S. Žukausko rašinį iš SLA. 7-to apskričio specijalio suvažiavimo, uždėjo ant pirmo puslapio sensacingą antgalvį, dideliausiomis juodomis raidėmis — "Senoji Gvardija Kelia Suirutę Susivienijime". Apart to tam pačiam "Naujienų" numery telpa sensacingas ir piktas editorijalas, nukreiptas prieš mane ir kitus senus SLA. darbuotojus. Matyt p. redaktorius šitai padarė sau manydamas, kad jau dabar Gegužį pasigavo ir nubaus. Pirm negu eisime toliau, tai aš noriu tiem pp. redaktoriam ir jų korespondentam pasakyti, kad aš jokių "persergėjimų", "sudraudimų" nei "išmetimų" nebijau. Kaipo SLA. narys, aš savo teises pažįstu ir žinau ką aš galiu daryti, o ko negaliu. Gi jei kas panorės nuo manęs tas teises atimti, tai aš stengsiuosi ir manau mokėsiu jas apginti. Todel bereikalo vyručiai nervuojatės ir čia bus ar tik neperankstyvas jusų džiaugsmas. Susiraminkite.

Savo rašiny p. Žukauskas cituoja SLA. prezidento Bagočiaus dalis laiško, kurį jis aplaikė nuo p. Bagočiau prieš SLA. 7-to apkričio nepaprastą suvažiavimą. Reikia pasakyti, kad ištikrųjų tiktai p. Bagočius ir tegali tokius laiškus rašinėti. Vadinasi tikrai "prezidentiškas" laiškas apdabintas jam žinomais "perlais". Šitaip rašo SLA. prezidentas:

Esu kaltinamas laužyme seimo nutarimų, už rašymą 7-to SLA. apskričio pirmininkui p. Kamarauskui laiško ir t.p. Jeigu aš esu kaltinamas už peržengimą seimo nutarimo, tai tada pažiurėkime koks ištikrųjų tas nutarimas yra, kurį sako buk tai aš laužąs. SLA. 38-to seimo nutarimas, priimtas devintoje sesijoje, Birželio 29 d., 1934 m., ir tilpęs kaipo dalis seimo protokolo SLA. organe "Tėvynės" 3-tam numery iš Rugsėjo 7-tos dienos, 1934 m., sako štai ką: "57. Įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta, kuomet pertaisytas SLA čarteris įeis galion, įgalioti SLA. Pildomąją Tarybą rengti dirvą SLA. Centro Raštinės perkėlimui į Pittsburgh, Pa., kad be nuostolių organizacijai, kuomet bus patogios sąlygos ir finansinės išgalės leis, butų galimą Centro Raštinę perkelti į Pittsburgh, Pa". Tai šitokis žodis žodin yra seimo nutarimas. Dabar pažiurėkim kas užrašyta SLA. Pildomosios Tarybos keturių narių konferencijos protokole, kuri įvyko nepoilgo po Detroito seimo, Pittsburgh, Pa. Šitas protokolas tilpo "Tėvynės" 37-tam numery, iš Rugsėjo 14-tos dienos, 1934 m. Jisai skamba štai kaip: "b) Įgalioti SLA. Prezidentą, kad jis tuojaus imtusi visų reikalingų žingsnių legalizavimui SLA. Centro vietos Pittsburghe". Vadinasi seimas nutarė tik rengti dirvą, kad kuomet bus patogios sąlygos, kad be nuostolių organizacijai butų galima SLA. centrą perkelti. Na, o šičia susirinko tik keturi Pildomosios Tarybos nariai, nors seimas išrinko 7-nis sulig organizacijos įstatų, ir nori daryti tokias operacijas, kurios kaip tik yra priešingos seimo nutarimui. Man labai keis-

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Bložis, dentistas, Chicago, Ill.

RUDUO IR VITAMINAI

Rudens šiurpią ir vijundros dieną Onytė skubinosi pas savo gydytoją, mediką. Ckubiai įbėgusi į gydytojo vos spėjo susitvarkyti vėjo išdarkytojas geltonas kasas, štai, ir gydytojas iškišo galvą iš savo kambario ir kalba į Onytę, lig juoką traukdamas:

— Ponia Negalienė dar esate greita moteris.

— Kodel—Onytė su nusistebėjimu užklausė.

Gydytojas atsakė, kad jis matęs ją smarkiai bėgant skersai gatvę.

— Taip taip, bėgau iš visų jėgų, nes šaltas lietus plakė blauzdas.

Tuo tarpu Onytė smarkiai sučiaudėjo.

— O, ponia jau šaltį turi, taigi čion apsireiškia neatsargumas.

— O, ka daktaras turi su mano šalčiu?

— O, taip, labai daug. Mano dalykas yra jus informuoti, ką jus turite daryti,—sako daktaras.— Ar ponia gauni užtektinai saulės?

Onytė linksmai nusikvatojo skepetaite trindamą savo raudoną nosį, ir smarkiai atkirto:

— Daktare, o kur gali gauti saulės? Viena, šalta, o kita—dažnai apsiniaukę. Tokiu budu negalima saulės gauti.

— Tame ir dalykas . Mano priedermė žiurėti, kad gautum saulės,—sako gydytojas,—o kai negalima saulės spinduliais naudotis, tuomet turi imti vitaminų, kurie sustiprins jųsų pasipriešinimą šalčiui ir kitoms ligoms.

— Labai gerai, ponas daktare, aš daug esu girdėjus apie vitamanus; bukit malonus paaiškinti man, kas yra tis vitaminai?

— Ponia Negalienė,—pakėlęs akis į žibančią elektros šviesą sako gydytojas.—Tas dalykas nėra išaiškinamas ir aš negalėsiu jums išaiškinti palyginimais. Paimkim tą šviesą (čia gydytojas ranka parodė elektros šviesą), žinome, kad elektrą naudojame, kad ji turi didelę jėgą, turi galingą šviesą, bet tos jėgos nematome ir apčiuopti negalime. Taipgi, vitaminą galima palyginti su oksigenu, be kurio negalime gyventi o vienok jo nematome ir negalime paliest. Tie dalykai sunku yra aiškinti, o vienok taip yra ir bus. Sulig dabartės mokslo, vitaminų yra net šešių rušių, butent A, B, C, D, , F, G. Vitaminas A gelbsti augime ir sustiprina kuną, kad jis pasipriešintų ligoms, ypatingai nosės, gerklės ir plaučių. Vitaminas A yra randamas piene, daržovės, kaikurių žuvų jaknose ir t.t.

Pasisupęs biskį savo girgždančioj kėdėj, galvą pakrapštęs gydytojas sako, kad reikia kariauti prie tą Onytės šaltį, nes šaltis yra pavojingas, gali įsivystyti net į pavojingą ligą.

— Taigi, ponia Negalienė, turi gulti į lovą taip greitai, kaip greitai grįši namo, ir gulėti tol, kol su šalčiu persiskirsite. Ir nepamirškite, kad kambarys turi buti gerai išvėdintas, sausas. Reikia gerti daug vandens, apelsinų ir citrinų skysčio ir žiurėti, kad gėrimas butų šiltas. Na, ir vitamino D reikia padauginti, nes tas irgi pagelbės kariauti su šalčiu. Taipgi, ponia Negaliene turite gauti vitamino B, — tęsė gydytojas, — tas irgi pagelbės kovai su šalčiu, ypatingai viduriam bus geriaus.

— O kur aš galiu gauti?.

— Valgydama tikrą ruginę, stambių miltų duoną, aludarės mielų, vaisių ir t.t. Žodžiu sakant, norint sveikatą palaikyti tvarkoj, reikia but labai atsargiai, ką valgai, kaip miegi; švarumas butinas ir t.t. Savo kuną galima palygint prie vežimo: gerai vežimą ištepsi, ratai negirgždės ir lengva bus arkliams traukti. Bet su neteptu vežimu tai jau bloga: arkliams sunku trauk ti ir važiuotojam važiuoti: girgžda, tarška ir tt.

Gydytojui bekalbant, ir Jonas įbėgo uždusęs. Esą nesulaukiąs Onytės: oras pošaltis, o, kita gana toli pareiti.

— Na, ką išmokai Onyte, — juokaudamasis paklausė Jonas.

— O daug, labai daug išmokau, atsakė Onytė. — Daktaras mane išmokino bent trečdalį abecėlės: A, B, C, D, E ir G.

Išleisdamas Negalius gydytojas patarė but labai atsargiems, nes Onytei esant tokiam padėjime negalima žaisti su s v e i k a t a, ypatingai kuomet oras rudenėja ir blogėja.

---

narių žygis visiškai neatatinka seimo nutarimui, tai jei kam ir rašiau šituo reikalu neskaitau sau jokiu prasižengimu. Čia aš prieš nieką nesiteisinu, nes nėra reikalo teisintis, o tiktai primenu, kad aš jokių seimo nutarimų neperžengiau, bet juos gyniau. Likvidavimas organizacijos visų reikalų toje County, kur imtas čarteris reiškia organizacijai pavojų, nes gali atsitikti, kad kitur neįsikorporavus visiškai organizacija yra likviduojama. Argi ištiesų seimas įgaliojo Pildomąją Tarybą net šitokius žygius daryti? Žinoma kad ne, ir tie nariai, kurie šitokius reikalus supranta ir žino, tai prie tokių eksperimentų neprileis, nepaisant ar kas norės juos už tai nubausti ar ne. Visi žinome, kad Susivienijimui nėra jokio reikalo tuojaus su centru kur nors bėgti ir šitas užsimojimas nėra daromas Susivienijimo naudai, o socialistų partijai. Nėra jokia paslaptis, kad socialistai nori SLA. centrą nukelti į Pittsburghą, kad Susivienijimas patektų visiškoj jų įtekmėj. Suprantama kas šitoms užmačioms drysta pasipriešinti, tai tą reikia nubausti, bet ar jie baus ar ne, tai vistiek iš to jų užsimojimo niekas neišeis. Gali sau buti ramųs.

Kalbant apie seimų nutarimų svarbą ir jų neliečiamybę, aš nuo savęs pasakysiu, kad jie yra privalomi kaip nariams taip ir Pildomąjai Tarybai. "Naujienos" savam editorijale primena Pildomąjai Tarybai, kad ji yra prisiekus palaikyti organizacijoj tvarką, bet pamiršo pasakyti, kad ji privalo pildyti seimų nutarimus. Kartu tačiaus pažiurėkime į tuos pačius žmones, kurie šiendien pastojo dideliais seimų nutarimų apgynėjais ir ką darė po 37-to SLA. seimo. Jie visus seimo darbus paneigė ir agitavo net už šaukimą ekstra seimo. Nejaugi tai vieno seimo nutarimai gali buti mažiau privalomi už kito seimo nutarimus? Jei taip butų, tai tuomet tik tie nutarimai butų svarbus ir privalomi, už kuriuos yra pakeliamos kairėsės rankos, o už tai tie bereikšmiai, su jais nėra ko skaitytis ir juos galima laužyti... Detroite seimas lygiai tokiu budu rinko Pildomąją Tarybą kaip ir Pittsburgho seimas, vadinasi sulig organizacijos konstitucijos ir jei kaip socialistai sako, kad Pittsburgho seimas paneigė žmonių valią, tai tą patį padarė ir Detroit seimas. Tačiau tie patys žmonės, kurie sako, kad prieš Detroito seimą negalima nei pusę žodžio pasakyti,prieš Pittsburgho seimą nutarimus ir rinkimus, jie prirašė tukstančius korespondencijų ir šimtus rezoliucijų. Vadinasi socialistams tai leistina seimų nutarimus neigti ir visokią betvarkę organizacijoj kelti, o mus tai bausti net už tai, kad mes stojame seimų nutarimų apgynime.

Gerbiami SLA. nariai ir laikraščių skaitytojai, šitokis elgėsis, šitokie skandalai, šitokia nekonsistencija nieku kitu negalima pavadinti kaip tik pigios rušies demagogija.

Tuose socialistų rašiniuose yra mušama į tašką, kad aš laike seimo ir vėliaus pasižadėjau kooperuoti su Pildomąją Tarybą, jai gelbėti, dirbti Susivienijimui ir tt. Taip, aš daviau garbės žodį, kad visuose reikaluose, kurie atitinka organizacijos konstitucijai, seimų nutarimams, visuose naujuose organizacijai naudinguose užmanymuose, aš gelbėsiu Pildomajai Tarybai. Tą aš dabar darau ir toliau darysiu, bet niekas negali nuo manęs reikalauti, kad aš remčiau tokius dalykus kurie prieštarauja seimų nutarimams, kurie yra bandomi praves ti naudai politinės partijos žmonių. Šitokių dalykų aš niekam niekur nepasižadėjau ir to nuo manęs nereikalaukite, nes aš dirbsiu Susivienijimui, o ne sosocialistų partijai. Ką aš pažadėjau tai aš ir išpildysiu, apie tai nesirupinkite, kaip Susivienijimo naudai dirbau taip ir dirbsiu. Bet kartu turiu pareikšti, kad kuomet matysiu Susivienijimą Lietuvių Amerikoje engiamą per kliką politikierių, tai aš pirmas stosiu kovon ir ant kiek man jėgos leis tai Susivienijimo reikalus ginsiu. Susivienijimas Lietuvių Amer. neprivalo but tasomas iš vietos į vietą ir pajungtas tarnauti kokiai politinei partjai.

Pasitikiu, kad gerbiami skaitytojai iš šio mano rašinėlo suprato dalyko padėtį ir neįsivaizduos mane tokiu blogu žmogum, kokiu tuli laikraščiai ir tuli asmenys mane laiks nuo laiko piešia.

S. Gegužis

---

ta, kad p. Grigaitis, kuris seime minėtą įnešimą padarė, jį taip greit pamiršo, ar pats savo įnešimo nesuprato, o dabar siųlo bausti tuos, kurie kaip tik seimo nutarimą gina, o ne laužo. Jei kas sulaužė ar bando laužyti tą seimo nutarimą, tai tie keturi Pildomosios Tarybos nariai savo konferencijoj, įgaliodami p. prezidentą daryti tuojaus tuos visus reikalingus žygius, o ne aš ar kiti, kurie bandome seimo nutarimus apginti.

Tuojaus po minėtos SLA. Pildomosios Tarybos keturių narių konferencijos, aplaikiau net nuo kelių Pittsburgho darbuotojų pranešimus, kad pp. Bagočius ir Gugis lankėsi pas kokį tenai aukštesniojo teismo teisėją šituom reikalu, kuris jiems pasakęs, kad negalima SLA. centro perkelti į Allegheny County, kuomet SLA. įsikorporavęs Luzerne County, tai tuomet pp. Bagočius ir Gugis pasakė tam teisėjui, kad niekas negali sulaikyti nuo likvidavimosi vienam County, o įsikorporavimo ir kėlimosi į kitą County. Teisėjas buk su tuomi sutikęs ir pažadėjo per vieną iš vietinių socialistų parupinti advokatą ir pastarasis rupinsis perkėlimu SLA. centro į Pittsburghą. Tie veikėjai man rašė, kad šitas Pittsburghe yra viešu dalyku ir daugelis žmonių visai viešai apie tai kalba. Aplaikęs šitokius pranešimus ir žinodamas, kad šitokis keturių Pildomosios Tarybos

Škotijos Lietuviai Neturi Knygų

(Iš laiško Draugijai Užsienio Lietuviams Remti)

Nesenai esu atvykęs Škotijon, vis delto spėjau kai-ką pastebėti. Lietuviai gyveną panašiomis bėdomis, kaip daugely kitų vietų. Akeliavę iš Lietuvos tvirtai laikosi lietuvybės, bet Škotijoj gimęs jaunimas kalba angliškai, nors lietuviškai supranta ir moka. Daug dalykų šiuo kartu praleidžiu pro šalį, paminėsiu tik vieną: visur viešpatauja didžiausia lietuviškos knygos stoka ir jos pasiilgimas. Nė viename lietuvių gyvenamų punktų neradau bibliotekėlės. Reikalinga visokių knygų, pradėjus maldų knygomis, kurios gali buti senesnių laidų: Šaltinėliai ir Aukso Altoriai. Jaunimas neįmanoma lietuvybe giliau sudominti be dabartinių laikų lietuvių beletristikos. Škotijoj apie Glazgovą yra susispietusių keli tukstančiai lietuvių; suprantama, jog knygų skaičiaus, reikalingų čionykščiams lietuviams, aš nedrįstu nurodyti — jų niekad nebus perdaug.

Atkreipęs DULR domėsį į vieną Škotijos lietuvių opą, tikiuosi, o su manim tikisi ir visi Škotijos lietuviai realios paramos šiai opai gydyti.

Kun. Juozas Gutauskas,
Bellshill, Scotland

Teroristai ir Jų Pasiaukavimas

Vienam iš New York "Sun" reporteriui teko susitikt su žmogumi, kuris ganėtinai yra apsipažinęs su Kroatų Teroristų organizacijomis kaip Hrvatska, Ustaša ir Imro. Tų organizacijų nariais gali buti tik blaivųs ir inteligentiški žmonės, dargi universitetų studentai. Jie stodami į tąs teroristų organizacijas turi prisiekt, kad veiks ištikimai sulig viršausio tos organizacijos kodo. Visi susirinkimai ir tarimai tos organizacijos buna slaptai atlaikomi. Taip slaptai, jei sakysim, kad ta organizacija nutarė ką pašalint iš šios "ašarų pakalnės", padaro liosų traukimą. O kas tą mirties liosą ištraukia, tas privalo tarimo nuosprendį įvykdyt, bet kiti tos organizacijos dalyviai nė nežino kam tas mirties įvykdymo liosas papuolė. Kaip jau naris gavo tą liosą, jis žino, kad aplinkiniais keliais bus pasiųstas nuvykt į tam tikrą vietą — Berlyną, Paryžių ar Maskvą, kad ten įvykdint "teismo aktą".

Kaip tik naris nuvažiuoja į jam skiriamą vietą — viešbutį, ten jį pasitinka teroristų organizacijos draugai ir jį aprupina medžiagiškai. Tačiau pirm negu teroristai eina galabint savo auką, jie esą perspėja tris sykius. Jeigu ypata nepasitaiso, tai po trečio paraginimo taikomasi prisegt mirties žymę prie to asmens, kurį taikomąsi nužudyti. Ne abejotina, kad ir Jugoslavijos karalius Aleksandras gavo tokį perspėjimą, kuomet jis 1929 metais pasirašė po diktatorystės aktu, panaikindamas tautų mažumos laisvę, pamindamas po kojų visas demokratybės teises. Bet karalius tai karalius, budamas po tvirta sargybos apsauga su jokiais grąsinimais nesiskaitė, o vykdė savo diktaturišką galią, ir šlavė visus nuo kelio, kurie bandė jo diktatorystės vykdymui kliudyt.

Teroristų organizacijos esą nusistatymas, kad bile naris jų organizacijos, kuriam tenka ljoso pareigas atlikt, turi but pasirengęs prie saužudystės, jei matytų, kad neišspruks iš policijos rankų. Sakoma, kad ir tie dabar labai apgailestauja, kurie dalyvavo Jugoslavijos karaliaus užmušime Marseilles mieste kartu su Kalemenu. Esą klaidą padarę, kad gyvais pasidavę.

ŽUVO 11 DIPLOMATŲ IR KARALIŲ LAIKE 14 METŲ

Nuo 1920 metų iki šiol nužudyta iš viso 11 žymių diplomatų ir valstybių galvų. 1920 m. nužudytas Meksikos prezidentas Carranza.

1922 m. — Airijos provizionalinės vyriausybės vadas Michael Collins.

1928 m. — Lenkijos prezidentas I. Narutowicz.

1932 m. — Prancuzijos prezidentas Doumergue ir Japonijos ministerių pirmininkas Inukai.

1932 m. — Peru valstybės prezidentas Sanchez Cerro, Afganistano karalius Nadir ir Rumunjos ministerių pirmininkas Duca.

1934 m. — Austrijos kancleris Dollfuss ir šiomis dienomis Jugoslavijos karalius Aleksandras I-sis ir Prancuzijos užsienių reikalų ministeris Barthou.

Amerikos Lietuvio Skaitytojai! Padėkit Mums Išleist Sieninius Kalendorius 1935 Metams

1935 metų Sieniniai Amerikos Lietuvio kalendoriai bus reikšmingi, keturiose spalvose, perstatanti Amerikos su Lietuva susisiekimą, Amerikos dangoraižius ir Lietuvos bakužes, Atlantikos vandenyno nugalėtojus, musų lakunus Darių-Girėną, skrendančius sauletekių link tarpe Amerikos ir Europos kontinentų. Šis 1935 metų kalendorius bus puošnus, papuoštas tarptautinėmis spalvomis. Vidury bus įspausdintas Amerikos Lietuvio inicijalas, o apačioje prisegta stambąs kalendoriaus numeriai su tautinėmis ir bažnytinėmis šventėmis, ir t.t.

Taigi, kaip matote, iš šio trumpo aprašymo, galima suprast, kad sekančių 1935 metų Amerikos Lietuvio sieniniai kalendoriai bus reikšmingesni iš visų kitų iki šiol buvusių. Tų kalendorių padarymas Amerikos Lietuvio leidėjams lėšuos 400 dolerių. Ir tie visi pinigai, sudėti į kalendorių, padarymą, bus atiduoti Dovanai Amerikos Lietuvio skaitytojams ant Kalėdų. Kas reiškia, kad visi skaitytojai, pilnai užsimokėję už Amerikos Lietuvio prenumeratą, gaus šį kalendorių už dyką.

Dabar liekasi tik klausimas, iš kur paimt tuos 400 dolerių? Vaizdai kalendoriui jau nupiešti ir paveikslai padaryti, reikia tik darbas pradėtas pabaigt. Tačiau mes tuojau to darbo užbaigt nėgalim, mums truksta pinigų, o jo vilkinti irgi negalima. Taigi kas liekasi daryt?

Mes turim propoziciją ir manom, kad musų skaitytojai su jąja sutiks. Ta propozicija yra labai lengva, nes kiekvienas musų skaitytojas gali lengvai ją atlikt, tai yra, 1), tuojau pasinaujint savo užvilktą prenumeratą, o 2), gaut mums nors vieną naują skaitytoją. Taigi, užrašymui naujų skaitytojų vajų, pradėkim nuo savųjų draugų, brolių ar giminaičių, čia arba Lietuvoje gyvenančių. Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Amerikoje $1.50, užsieny — Lietuvoje — $2.00.

Baigdami šį musų atsišaukimą, reiškiame išanksto didelį dėkingumą savo skaitytojams, tikėdamiesi, k a d musų balsas bus išklausytas ir tikslas pasiektas. O, kad atsilygyt už pasidarbavimą gavime naujų skaitytojų, mes pasižadam per šį mėnesį duot $1.00 vertės deskos peiliuką kiekvienam musų skaitytojui, kuris prisiųs mums vieną naują skaitytoją.

Todel sukruskime ir pasinaudokime proga, kad įsigyt dovaną, o antra, kad pasidarbuot del praplatinimo ir palaikymo savo spaudos tarpe čia gyvenančių Amerikos Lietuvių.

**Su geriausia's linkėjimais,
liekames,
Amer. Liet. Administracia**

Už kiekvieną prisiųstą naują Amerikos Lietuviui skaitytoją, gausit šitą $1.00 vertės peiluką dovanai.

Bitės ir Bitininkystės

Pereitą vasarą pradinis bitininkas dabodamas savo bitinyčią vieną kartą nevartojo taip vadinamą "smoker", ir jis kokiu nors budu įerzino "jos malonybę — karalienę". Ant syk jį užpuolė pulkas bičių. Kelioms net pasisekė įsigauti po jo uždengalu ir gerai jį apkąsti.

Kitas vyras, kuris irgi pirmu kartu užsiėmė bitininkyste negalėjo suprasti apie bičių vogimą. Jis pasekmingai atėmė medų iš kelių bičių avilių ir paliko užtektinai ant žiemos. Jis paimdamas tą medų padėjo tvartan, gana toli nuo šitų bičių avilių. Sekančią dieną jis anksti atsikėlęs ėjo tvartan apsidirbti su medum — jis rado, kad visas medus, iki paskutinio lašelio buvo pavogtas. Nuėjęs prie bitinyčių jis matė, kad bitės tą medų atgal parsigabeno į savo vietas. Tos bitės lengvai susekė kur tas bitininkas padėjo medų ir tukstančiai šitų bičių ėmėsi už darbo ir atgal sugrąžino medų.

T i k viršminėti atsitikimai čion paduodami vientik parodyti žmogui kad jeigu jis tik ketina užsiimti šitą seniausią šaką žemdirbystės tai jis turi visų pirmiausia apsipažinti su visukuom kas tik liečia bites, kitaip darydamas per brangiai jam kainuos, nekalbant jau apie pačių bičių įkandimus. Yra galimas daigtas dirbti prie ir aplink bites ir nebuti įkąstu ir prityrusieji bitininkai žino kaip laikyti medų kuomet sykį jie tą medų paima iš bičių avilių.

Nuo pat pradžios švieto žmogus žino kiek nors apie medų ir bites. Yra visoki paminėjimai raštuose ir net knygos aprašo šituos mažus medų produkuojančius insektus ir apie jų stebėtiną sociališką organizaciją. Senoviškoje istorijoje irgi randame raštų apie juos. Biblija sako, jog Canaan buvo šalis "pilna pieno ir medaus".

Senoviškose dienose bitės prie namų arba prie apgyventų vietų visai negyveno, bet tik urvuose, medžiose ir bile kur, kur tik jos galėjo paslėpti savo medų. Bet su žmogaus išmislytais budais padirbti lentas iš medžių, jau pradėta išdirbti visokius baksus ir po tam gaudyti pulkus laukinių bičių tuos baksus pripildyti. Kuomet musų kolonijos buvo tik vieno meto senumo, bitininkai nežinodami kaip atimti medų nuo bičių jas užmušdavo.

Moderniška bitininkystė, su perkeliamais avilais prasidėjo 18-tame amžiuje, kuomet Huber'is, aklas naturalistas iš Šveicarijos, įvedė naują budą. Šitas Huber'io principas žymiai pagerintas ir šiuom laiku bitininkystė yra gana svarbi industrija, beveik visuose pasaulio šalyse. Vientik šioje šalyje suvirš 175,000,000 svarų medaus produkuota kas met.

Galima gauti įvairių knygučių apie bitininkystę iš Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamento. — F. L. I. S.

**LIETUVIAI!
SKAITYKYT ir PLATINKIT
AMERIKOS LIETUVĮ**

VILNIAUS VERGOVĘS 14 METŲ

Spalių 9-tą dieną suėjo 14 metų, kai klastingas ir amžinas Lietuvos priešas—lenkai pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir treč dalį musų žemių. Ta diena visados tebėra gyva visiems lietuviams, nežiurint, kur jie gyventų. Spalių devintoji mums yra be galo skaudi diena. Jaunos musų valstybės atstovai su gryna širdimi ėjo į Suvalkus tartis su priešu, o jis ėjo su klasta su veidmenybe iš pasalų, laikydamas užpakaly durklą, kad galėtų jį įsmeigti į musų kuną, kai mes kuo mažiausiai tuo tikėsimės.

Lenkai dabar teisinasi, kad beveik jokios Suvalkų sutarties nebuvę, kad tai buvę tik pasikalbėjimai, nustatyti demarkacijos liniją tarp Lietuvių ir lenkų, kad ta sutartis turėjusi įsigalioti nuo spalių 10 dienos, tuo tarpu, kai Želigovskio divizijos įžengusios į Vilnių spalių 8-tą dieną. Čia, žinoma, tikras lenkų melas, kaip ir visados jie meluoja, net ir tiesą žinantiems.

Lenkai visados melavo ir sąmoningai ginčydavo, kad jokių lietuvių nėra. Prieš 50 metų jie sakė, kad yra litvomanų sujalė. Didžiojo karo metu jie tvirtino santarvininkams, kad jokios Lietuvos nėra, kad Lietuva—tai jie patys. Dabar jie tvirtina, kad jokios Suvalkų sutarties nebuvę. Tokiu budu, jie tikisi lietuvių tautą nuraminti, priversti Vilnių užmiršti ir jo išsižadėjus sudaryt su lenkais santykius. Tai yra toks pat vylimąsis, niekšingas, kaip ir niekšingas buvo patsai Vilniaus pagrobimas ir niekšingas Suvalkų sutartes aiškinimas. Atsiminkime tik, kokią kvailą ir žemą komediją turėjo sulošti lenkai, kad pasiektų savo klastingo tikslo. Jie padarė su "lietuviškai —gudiškom" Želigovskio divizijom ir patį Želigovskį—sukilėliu. Visam pasauliui buvo aišku, koks tai buvo sukilėlis tasai Želigovskis.

Dabar lenkai vėl tvirtina, kad nebuvę jokios Suvalkų sutarties. Jie išsigina savo parašų po ta sutartim, kaip sukčius išsigina parašo ant savo duoto vekselio, kad jam nereikėtų jo apmokėti. Tačiau pasaulis turėjo liudininkų Suvalkuose tariant ir pasirašant tą sutartį. Jie žino, kad pasitarimas Suvalkuose buvo sušauktas nustatyti abiejų pusių ribą, kurios nei viena nei antra pusė neturėjo pereiti ir kuria pasiremiant turėjo buti pradėti santykiai ir sugyvenimas tarp abiejų tautų. Tai yra aišku iš tos sutarties darymo aplinkybinių, iš jos tikslo, iš jos dvasios nevien iš jos teksto, kuris nebutinai turi išreikšti visą sutarties tikslą, kaip įstatymai nebutinai turi nusakyti savo tikslą. Joks teisės aiškintojas, imdamas Suvalkų sutartį aiškinti taip, kaip aiškinama įstatymai ir teisė ,negalės kitaip aiškinti Suvalkų sutarties, kaip pirmojo viešo, abiejų pusių sudaryto, tvarkančio bendras ribas tarp abiejų tautų ir išeinančius iš jų santykių.

Šiandien lenkai viso pasaulio akyse niekina ir šmeižia lietuvių tautą. Tačiau tie šmeižtai, tas niekinimas lygiai toki pat teisingi ir klastingi, kaip "teisingas" ir klastingas jų Suvalkų sutarties sulaužymo žygis.

Spalių 9-tą dieną neliudi lietuvių tauta. Ji pažvelgusi į Vilniaus pusę dar labiau užsidega tąja Vilniaus meile ir pasiryžimu jį visomis jėgomis grąžinti motinai Lietuvai. Spalių devintoji diena yra didelio darbo, pasiruošiuo ir pasiryžimo diena. Ne vieta čia gedulams ir nusiminimui. Nusiminimas užmuša dvasią, sulaužo žmogaus energiją. Todel minėdami spalių devintąją dieną mes ryžtamės ir prisimename kokia žaizda lietuvių tautai buvo padaryta, išplėšiant Vilnių, mes prisimename, koks pavojus gręsia musų valstybės buvimui, kol Vilnius yra priešo rankose. Mes taip pat negalime pasitikėti lenkais ir eiti su su jais į kokius nors naujus santykius, kol jie remia tuos santykius klastos, pasalumo, niekšiškumo ir barbariškumo budais. Visa Lietuva, susikaupdama spalių 9-tos dienos minėjimui, pripažįsta, koki yra barbariški santykiai del Vilniaus lenkų kaltės.

Šiendien visa lietuvių tauta gieda Vilniaus vadavimo himną. Šiandien visi dvasioje degdami Vilniaus meilės ugnimi, ryžtamės jo atvadavimo aukurui viską paaukoti. Nėra Lietuvoje nei vieno kampelio, kuris nedegtų Vilniaus meile. Pradedant mažu vaiku lopšyje ir baigiant žilagalviu palinkusiu seneliu, visi, kap vienas pasiryžę į didįjį žygį del amžinojo miesto Vilniaus ir Vilniaus žemės atvadavimo.

O tas žygis ir ruošimąsis didžiąjam darbui, nežiurint šiandien painių Europos politikos sąlygų, yra galimas ir realus. Pažiurėkime į lenkų valstybės žemėlapį. Tas atsikišęs toli į šiaurės rytus nuo jos centro lopas, kuriame yra Vilnius, yra ne kas kita, kaip nuolat pakeltas ties Lietuvos galva bruklys, kuris ją gali vieną kartą sutrupinti, jai laikančiam bruklį nuobradui papinta koja, kad tas bruklys iškrįstų iš jo rankų. Štai kodel mes, lietuviai, negalima pamiršti spalių 9-tą dieną Vilniaus pagrobimo dienos. Tai yra lietuvių tautos ir valstybės gyvybės klausimas. Ir tąjį klausimą lietuvių tauta stato pirmon savo svarbiausių reikalų eilėn. Juk niekas žmogui nėra taip brangu, kaip jo gyvybė Tad ir lietuvių tautybei valstybei negali buti kito svarbesnio klausimo, kaip Vilniaus vadavimas. Ryžkimės, o vistiek atvaduosime pavergtą Vilnių.

Lietuva Sudarė Prekybos Sutartį su Danija

Ligi šiol Lietuva su Danija pastovios sutarties neturėjo. Prekių pasikeitimai budavo daromi tik privačių pirklių iniciatyva be jokios valstybinės apsaugos. Tuo tarpu Lietuvai su Danija, nežiurint, kad jų kraštų ukis labai panašus yra, yra prekių, kuriomis be jokių sunkumų galima pasikeisti. Paskutiniausiais metais ir Letuvos prekybos apyvarta su Danija vis mažėjo.

Ligi šiol Lietuva į Daniją įveždavo tik arklius, o danai Lietuvon daugiausiai cementą. Tačiau danai iš įvairių kraštų įsiveža miško medžiagos, faneros, daug javų, žalios odos, sėklos kvietinių miltų, linų sėmėnų, žarnų, galvijų odos ir kitų prekių. Tų prekių įvežimas Danijos prekybos balanse sudaro dideles pozicijas. Išvardintos prekės yra tik tos pačios, kurias Lietuva išveža į kitus kraštus.

Lietuva iš Danijos be cemento beveik nieko neįsiveždavo. Dabar danai išveža anglių, aliejų, išdirbtas odas, įvairias trąšas, gyvulių riebalus, radio aparatus, įvairias žemės ukio mašinas, metalo pramonės dirbinius ir kitas prekes. Šios prekės, kaip tik yra tos pačios, kurias Lietuva turi įvežti iš kitų kraštų.

Abi valstybės matydamos savo gaminiams rinką, ilgai nedelsdamos, ryžosi sudaryti pastovią prekybos sutartį. Tuo tikslu neseniai buvo Danijon nuvykę Lietuvos atstovai, kurie ir vedė sakytas derybas. Tų derybų užbaigimas aktas yra spausdinamas spaustuvėje. Tai vertingos medžiagos labai reta knyga, kuri atidarys akis Europos politikos vyrams ir parodys tikrąjį Klaipėdos priešvalstybinių gaivalų veidą.

davinys buvo abipusiškai išsiaiškinti išvežmo ir įvežimo galimumus ir padidinti tarp abiejų kraštų prekybos apyvartą. Šiomis derybomis abi valstybės pasiekė daug naujo. Tačiau suprantama, kad naujai reikia rinkoje ilgesnio bandomojo laiko. Todel šiandien ką nors konkrečiai pasakyti apie įvykusį tarp Lietuvos ir Danijos prekybinį susitarimą butų labai sunku.

Šios prekybos sutarties teigiami vaisiai bus tie, kad viena šalis parodys nemažą susidomėjimą kita ir darys tinkamo palankumo. Kol kas prekybos sutartis su Danija sudaryta vienieriems metams. Jeigu neatsiras ypatingų prieštaravimų, tai ji galės buti pratęsta ir toliau. Prekybos sutartis jau pasirašyta ir šiomis dienomis pradėjo veikti.

Kaip Lietuvos Ukininkai Grąžina 1929 m. Nederliaus Paskolą

Kaip atmename, 1929 m. šiaurės Lietuvą ištiko didelis ne derlius. Nelaiminguosius ukininkus gelbėti tada suskato netik Lietuvos visuomenė, bet ir vyriausybė. Gausios aukos iš visų Lietuvos kampelių plaukė nederliaus paliestiems ukininkams. Lietuvos valdžia nukentėjusiems davė pinigines pašalpas ir iš esamų sandėlių grudus, pavasario sėjai. Dabar jau atėjo terminas suteiktą valdžios paskolą grąžinti. Šį rudenį tenka grąžinti jau trečią tos paskolos dalį. Pirmas dvi dalis reikėjo grąžiti pinigais. Gi paskutiniasias dalis, esant pinigų trukumui, valdžia sutiko primti grudais.

Del blogo javų derliaus, daugelis ukininkų turėtos pernai grąžinti paskolos dalies dar nesugrąžino. Dabar nusistatyta, kad kas dar pernai negrąžino antrosios paskolos dalies, gali dabar ją grąžiti grudais, drauge su trečiaja dalimi. Žinoma, ne visi Lietuvos ukininkai dabar įstengia visą paskolą grąžinti. Sunkiau įstengiantieji kreipiasi į valdžią ir ši sutinka, kad paskolos dalis butų pratęsta dar keleriems metams. Nelaimių ištiktiems ukininkams, ypač tokiems, kuriuos šią vasarą palietė audros ir ledai, visa skola yra dovanojama.

Už tą 1929 m. paskolą šiemet bus priimami rugiai, avižos, sėmėnys, kviečiai ir vykiai. Grudai bus priiminėjami žymiai aukštesnėmis kainomis, negu dabar moka Lietuvos rinkose, pavyzdžiui; rugių centneris dabar kaštuoja 9 litus, o priimdama nederliaus paskolą, valdžia už rugių centnerį skaito 15 litų. Tsb.

Kaip Smetona su Tumu Šlavė Redakciją

1907 metais, dabartinis Lietuvos Prezidentas Antanas Smetono tarnavo Vilniaus žemės banke. Tuo laiku Vilniuje gyveno ir kitas didelis lietuvių veikėjas ir rašytojas kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas. Vieną kartą šie abu vyrai, žadindami lietuvių tautą iš miego, ir keldami ją nepriklausoman gyveniman, nutarė įsteigti naują laikraštį, kurį pavadino "Viltis". Kaip nutarė, taip ir padarė. Ilgai reikėjo jiems laukti, kol gavo leidimą laikraščiui leisti. Bet dar ilgiau jie ieškojo tinkamo ir pigesnio buto "Vilties" redakcijai. Mat, tuo laiku sumanytojų lėšos buvo labai siauros ir todėl reikėjo tenkintis visišku kuklumu.

Po ilgo ieškojimo, Smetoną ir Tumas surado "Vilties" redakcijai butą Tilto gatvėje viename kieme. Tai buvo šiukšlynas, daug purvo ir kelioliką metų neremontuotas. Daryti naują remontą jie neturėjo iš ko. Taip pat nebuvo iš ko pasamdyti ir butą išvalyti. Smetonai pasiulius ir Tumui pritarus, jie abu nutarė butą išvalyti. Nusimetė viršutinius drabužius, ėmėsi kastuvo, šluotos ir kitų įrankių ir pradėjo darbą. Po pusdienio mažutis "Vilties" redakcijos butas buvo švarus, kaip stiklinė. Nuo tada Tilto gatvėje mažučiame kiemelyje ir įsikurė tas didysis laikraštis, kuris išvarė plačią lietuvių tautinės sąmonės gaivinimo vagą. — Tsb.

— Ligi šios vasaros Klaipėdoje stovėjo vokiškų paminklų biustai. Tačiau dabartinis Klaipėdos miesto burmistras Simonaitis įsakė tuos paminklus, kaip nesuderinamus su lietuvių tautos dvasia, nugriauti. Tas ir buvo padaryta. Klaipėdos krašto lietuvių visuomenė dabar mano pastatyti Klaipėdos mieste lietuvių veikėjų biustus. Pirmiausiai manoma pastatyti didžiųjų Lietuvos kunigaikščių, Basanavičiaus, Kudirkos, Maironio ir Smetonos biustus. Vadinasi, vietoje vokiškų — lietuviški paminklai. — Tsb.

Amerikos Lietuvis

Į LIETUVĄ TIK $2.

Kurie turi užrašę į Lietuvą "Amerikos Lietuvį" ir jau jų prenumerata yra išsibaigus — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipt į savo giminaičius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50 Užrubežy—Lietuvoje $2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėt negalėsim. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. Worcester, Mass.

Lietuvos Bedarbiai ir Jų Aprupinimas Darbu

Paskutiniuoju laiku atitinkamos Lietuvos įstaigos susirupinusios žiemos bedarbių klausimu. Taip pat svarstomas ir jų aprupinimas darbu. Laukiama, kad šiais metais Lietuvoje gali buti apie 10.000 bedarbių. Tačiau jie darbo neturi tiktai žiemos metu. Gi vasarą, kai prasideda statyba ir laukų darbai, jie visi darbu yra pakankamai aprupinami.

Šie žmonės ir žiemą bus darbu aprupinti. Tik gal nedidelė jų dalis liks be darbo. Tačiau dauguma tokių visados yra be darbo, nes jie nieko arba nenori, arba nesugeba dirbti. Gi didžiuma jų darbo gaus prie viešųjų darbų. Šiems darbams organizuoti, Lietuvoje yra įsteigtas, taip vadinamas, viešųjų darbų fondas. Jį remia valdžia, savivaldybės ir darbdaviai. Per metus į jį sudedama daugiau, kaip 5 milijonai litų. Gi vieno sezono viešiesiems darbams tenka išleisti apie 9 milijonus litų. Tačiau nežiurint šių stambių sumų viešieji darbai taip pernai, taip ir šiemet bus plačiu mąstu organizuojami. Pirmiausiai bus plačiai pradėti darbai miškų eksploatacijoje, geležinkelių tvarkyme ir plentų statyboje bei taisyme. Šie visi darbai kraštui yra labai naudingi ir reikalingi.

Savaime aišku, kad darbu pirmiausiai bus aprupinti tie darbininkai, kuriems jis labiausiai reikalingas. Tarp kita ko pirmoje eilėje bus atsižvelgiama į darbininko socialinę padėtį, tai yra, į jo šeimos didumą ir visus kitus reikalus susijusius su jo uždarbiu. Be to, bus padaryta reikalinga darbininkų atranka.

Badavusiems Vilniečiams Aukų Likučiai Paskirti Lietuvos Biednuomenei Šelpti

Šiais metais Vilniaus kraštą buvo ištikęs žiaurus badas. Jautri Lietuvos visuomenė puikiai suprasdama nelaimės ištiktus pavergtus musų brolius, kiek išgalėdama jiems padėjo. Visame krašte buvo renkamos aukos grudais ir pinigais. Tačiau, kaip žinome, lenkai maistą ir javus atsisakė priimti, sutikdami, kad iš nepriklausomosios Lietuvos į Vilniaus kraštą butų siunčiami tik pinigai. Todel suaukotieji ukininkų javai buvo perduodami valdžios sandėliams, o už juos gautieji pinigai pasiųsti į Vilniaus kraštą. Šį badaujančių vilniečių šalpos darbą, varė tam tikri miestų, valsčių ir apskričių komitetai. Aukos plaukė visą laiką.

Dabar praėjus reikalui šelpti pavergtuosius vilniečius, kai kurių komitetų kasose dar liko nemažas kiekis likučių, tai yra tos aukos, kurios dar nesenai buvo duodamos. Daugelis tų komitetų kreipėsi į vyriausiąjį badaujantiems šelpti komitetą, prašydami, kad pastarasis sutiktų, jog tik likučiai butų išdalinti vargstantiems Lietuvos žmonėms. Išties, savivaldybės visų šelpti jau beveik nepajėgia. Todel į tai atsižvelgdamas, vyriausias komitetas aukų likučius paskyrė Lietuvos biednuomenei. Tsb.

Įvairios Žinios

—Paskutinėmis dienomis vokiečiai pradėjo įsileisti iš Klaipėdos krašto raguočius ir kiaules. Gyvuliai perkami iš vokiškų Klaipėdos krašto ekonominių organizacijų. Kai kas šį vokiečiai žygį aiškina tuo, kad jau jie pradėję rengtis busimams Klaipėdos krašto seimelio rinkimams ir todel dabar stengiasi gyvulius pirkti iš to krašto vokiečių. Taigi vokiečiai jau iš anksto atnaujino savo seną "kiaulių" politiką.

—Lietuvoje yra kelioliką radio mėgėjų, kurie turi įsitaisę trumpų bangų radio siustuvėlius ir daro įvairius bandymus. Mėgėjai su tais siustuvėliais susižino net su Amerika, Australija ir kitias tolimais kraštais. Tačiau visas šis darbas didesnės reikšmės dabar neturi nes daugiausiai tai pramogos dalykas. Kad galima butų duoti rimtesnes programas, radio mėgėjai mano ateinančiais metais pastatyti didelę siunčiamąją trumpą bangų radio stotį.

—Klaipėdos krašto priešvalstybinių gaivalų byloje kaltinamasis aktas jau baigtas rašyti. Jis sudaro apie pusšešto šimto mašinėle rašytų puslapių. Šis didelės reikšmės turintis kaltinamasis aktas yra spausdinamas spaustuvėje. Tai vertingos medžiagos labai reta knyga, kuri atidarys akis Europos politikos vyrams ir parodys tikrąjį Klaipėdos priešvalstybinių gaivalų veidą.

—Lietuvoje be Klaipėdos krašto, yra 26 viešosios elektros stotys. Tiktai 3 didesnieji Lietuvos miestai elektros stočių dar neturi. Pusę šų stočių laiko savivaldybės, o kitą pusę privatųs asmenys. Tačiau visos savivaldybės ryžtąsi iš privačių savininkų, kurių nemažas skaičius yra svetimtaučiai, elektros stotis atpirkta, nes jos yra labai pelningos.

— Rugsėjo 30-tą dieną Kaune buvo tautininkų sąjungos apskričių pirmininkų suvažiavimas, kuris nutarė šų metų gruodžio 15-tą dieną sušaukti visuotinį Lietuvos tautininkų atstovų suvažiavimą. Manom, kad šis suvažiavimas ypatingos reikšmės neturės.

—Kauno Klaipėdos plento statyba dabartiniu laiku eina tarp Kauno ir Babtų ir tarp Viduklės geležinkelių stoties ir Nemakščių. Šie darbai kaštuos apie 200.000 lt. Kitais metais plentas bus tęsiamas toliau. Visas plentas kaštuos apie 5 milijonus litų. Stengiamąsi šią plentą pastatyti kuo greičiausiai.

—Ateinančiais metais Lietuvos susisiekimo mi-rija numato pastatyt naujus tiltus Alytuje per Nemuną ir Ukmergėje. Taip pat ši ministerija yra sumaniusi įsteigti kelių taisymo fondą. Šio fondo lėšos bus naudojamos kelių taisymui.

—Prieš kurį laiką Klaipėdos miškų medžiagos padirbimo sindikatas buvo pradėjęs vesti derybas su Sovietų Rusija del didelio kiekio miško pristatymo apdirbti Klaipėdos lentpiuvėse. Per Lapkričio mėnesį į Klaipėdą buvo atgabenta apie 30.000 ketmetrių miško medžiagos. Dabar šios derybos su Sovietų Rusija jau yra baigtos. Nuo lapkričio pradžios darbo turės visos Klaipėdos lentpiuvės ir uždarbiu aprupinti keli tukstančiai darbininkų.

Šiomis dienomis Klaipėdoje jau pradėtas didžiulio lietuvių kalbos žodyno spausdinimas.

— Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienių reikalų ministeriai per Tautų sąjungos posėdžius Ženevoje, susitarė sušaukti savo pirmąją konferenciją lapkričio mėnesį Estijos sostinėje Taline. Tai bus pirmoji Pabaltijo valstybių užsienių reikalų ministerių konferencija pasirašius Pabaltijo paktą.

MATYKITE RADIO KURS GALVOJA!

RCA Victor "Užburtu Protu" Radio Kuo Puikiausio Balso, Kuo Plačiausio Priėmimo Pasiekia Daugiau Stočių.

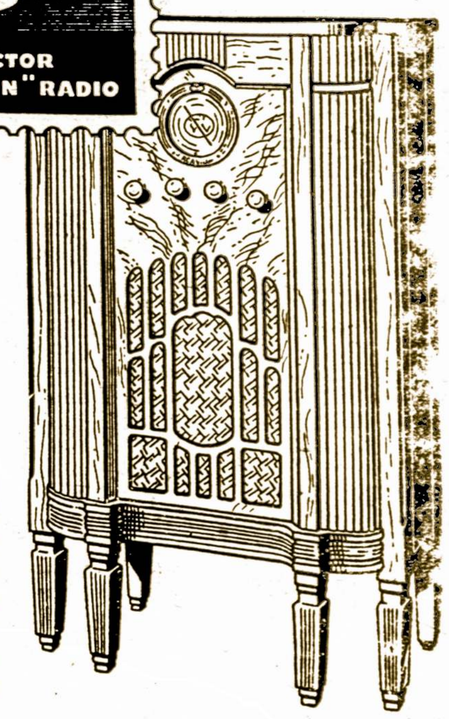

6 Lempučių "GLOBE TROTTER"

Console Modelis 224 Puikus pirkinys... Perduoda namines, užsienio, policijos, aviacijos ir orkestrų programas ar pranešimus šešių lempučių. Nuolatinis pasikeitantis tono kontrolis, automatiškas balso didumo nustatytojas, lėktuvo lentelė su nauja rodykle. Puikus kabinetas, tiktai

$89.95

Su RCA Lemputėmis

Pilniausias, aiškiausias ir saldžiausias tonas — dar tokio negirdėjote! RCA Victor "UŽBURTASIS PROTAS" valdo šį stebuklingo balso instrumentą, lygiai kaip žmogaus smagenys valdo kuną. Išrenka garsus lyg aštraus su peilio galo lygumu — neleidžia pereit bereikalingus garsus — suskatina kaip gyvą balsą — priima programas iš skailtingų stočių. Greičiau ir aiškiau dabar galima gaut stotį.

Amerikos Lietuvio Knygynas

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvių Sąjungos 2-jo Seimo Rezoliucijos

(Tąsa nuo 3-čio puslapio)

prie šio patrijotiško darbo užbaigimo, kad lietuvių tautos didvyriai Atlanto nugalėtjai butų tuo budu vertingai pagerbti ir jų istorinis žygis įamžintas.

5) Smerkimas Dariaus ir Girėno Nuopelnų Išnaudojimas

Kadangi patrijotiškų lietuvių tautos reikalų nerėmusi politinė grupė įsigeidė pasipelnyti iš Dariaus ir Girėno nuopelnų, rengdama antrąjį skridimą per Atlantą ir naudojant šių kilnių didvyių bei istorinio jų lėktuvo vardą, ir tuo tikslu neteisingomis žiniomis ištisus metus klaidino Lietuvos ir Amerikos lietuvių visuomenę, kuri sudėjo apie $30,000 aukų ir raginama dar daugiau jų dėti klastingam skridimo organizavimui, — Am. Liet. Sąjunga smerkia tokį visuomenės duosnumo išnaudojimą ir ragina visuomenę nors ateity rimčiau svarstyti aukojimo reikalus. Am. Liet. S-ga primena, kad Dariaus ir Girėno žygis yra nepakartojamas ir kad visai neleistina bizniškais sumetimais išnaudot Dariaus ir Girėno nuopelnus.

6) L. Gaižaitės Suradimo Reikalas

Kadangi 1934 m. gegužės mėn. staiga be žinios dingo plačiai žinoma lietuvių veikėja Jungtinių Am. Valstybių pilietė Leona Gaižaitė, kuri per 5 mėnesius nesurasta ir kurios dingimo dažni speliojimai Amerikos spaudoje diskredituoja Amerkos lietuvius, — Am. Liet. Sąjungos seimas nutarė įgalioti Am. Liet. S-gos centro valdybą kreiptis į Jungtinių Am. Valstybių teisingumo departamento investigacijų skyrių (Department of Justice, Investigation Division).

B. F. Simons-Simokaitis,
Am. Liet. S-gs 2-jo Seimo pirm.
P. Jurgėla, Seimo Sekr.

JUOZAS NARUŠEVIČIUS

Kalėdų Išvakarėse

VIENO VEIKSMO SCENOS VAIZDELIS

SCENA IV

Stasys, Ona

ONA (Nedrąsiai): Stasiuk!

STASYS: Ką sakysi, Onyte?

ONA (kaip aukščiau): Ar tu Katrę labai myli?

STASYS (atvirai): Oi, labai, labai!

Ona: Tai, Stasiuk, su ja apsivesi?

STASYS (liudnai): O kur man galvoti apie apsivedimą? jog pas tėvą gyvenu ir jo duoną valgau. Kad galėčiau, tai tą mergaitę podraug su jumis leisčia į mokyklą. Bet ką aš turiu? (karčiai) tuos penkiasdešimts litų, ką rudeny begrojant vestuvėse, uždirbau.

ONA (nusiraminusi): Turi penkiasdešimts litų, ar turi?

STASYS: Turiu. Norėjau naują paltą nusipirkti.

ONA: O Katrei ar atiduotumei?

STASYS: Ligi vieno cento, bet tai permaža.

ONA: O aš turiu karolius...

STASYS (nustebęs): Tai kas iš to?

ONA: Juos užstatyk!

STASYS (ją pusiau apkabina, džiaugsmingai): Onyte!

SCENA V

Tie pats ir Magdė

MAGDĖ (įbėga): Ar žinote, ar žinote? Mamytė prižadėjo, kad mums surengsianti vakarėlį su šokiais ir muzika. Tai bus atsisveikinimas!

ONA (nurimusi): Ak, vakarėlis! (Už valandėlės). Tai daug kainuosią... (Pagalvojusi). O kad taip, Magdute, vakarėlio išsižadėti, o Katrytę už tai į mokyklą paimti?

MAGDĖ: Ka tau ta Katrė? Jinai net ir važiuot nenorėtų. O mums reik pasilinksminti: per ištisus metus namie nebusime. (Niuniuoja dainelę, pritupdama į taktą):

Kaip tai gera, kaip tai miela
Gražiai šokti, patrepsėti,
Gražiai šokti, patrepsėti,
Ir palinksminti liudną sielą!
Mus Magdutė, mus mergelė,
Kaip darželyje gelėlė.
Ar bus mano, ar ne mano,
Kas kaip nori tegu mano,
Bet su manim vakarėly
Turės šokti suktinėlį
Oi la, o la-la(
Tram-ta-drita-o pa-pa!

ONA (pasipiktinus): Tokių dainelių šiandien nedainuok!

STASYS: Ei, tu tuščiagalve, neišmanėle

MAGDĖ (rusčiai): O jųs tolydžio apie tą Katrę!

(Įeina Katrė iš priemenios)

KATRĖ (nuo slenksčio iškilmingai): Žvaigždė sužibo.

VISI: Aaa!

MAGDĖ (šaukia): Tėveli, motinele, žvaigždė, žvaigždė! Jau metas vakarieniauti!

SCENA VI

(Įeina Antanas šventadieniniais rubais iškilmingas ir rimtas, paskui jį seka smulkiais žingsniais jo žmona Antanienė, baltą čepčių ant galvos betaisydama).

JAUNIMAS: Tėveli, motinėle, žvaigždė, sužibėjo!

ANTANAS (susijaudinęs): Sužibo Betliejaus žvaigždė!

ANTANIENĖ (susideda rankas ir akis į dangų pakelia): Ačiu Tau, Viešpatie!

ANTANAS (ima nuo stalo lekštę su plotkelėmis): O kas iš jusų pirmiausiai Dievo žvaigždelę išvydo?

STASYS IR MERGAITĖS: Katrė!

(Katrė stovi nuošalyj, liudna, užsimąsčiusi)

ANTANAS (į Katrę): Eiks čia, mergele! Pirmoji Dievo žvaigždelės žibėjimą išvydai — tau, našlaite, pirmutinei reikia su manim plotkele pasidalinti. (Paduoda jai plotkelę, kurią Katrė nedrąsiai paima). Esi gera mergelė. Ko norėtum, kad palinkėčia?

KATRĖ (tykiai): Svajones užmiršti, dorybėj ištverti.

ANTANAS: Labai išmintingai pasakyta. Nes verčiau išsižadėti svajonių, kurios negali išsipildyti. (Į šeimą). Bet ir jųs su našlaite plotkele pasidalinkite!

ANTANIENĖ (laužydama su Katre plotkelę): Pati viena grinčioj pasilieki, žiurėk, kad iš tavęs turėčia paguodą.

STASYS (pašnabždoms pasitaręs su seserimis prieina į Katrę ir kalba susijaudinęs): O aš tau linkiu, mano miela, kad tavo troškimai išsipildytų...

KATRE (maldaujančiai nutraukia): Nepasakok!

STASYS (baigia):... ir kad galėtum važiuoti į mokyklą!...

ANTANIENĖ: Į mokyklą? Ką tauški?

ONA (laužydama su Katre plotkelę): Linkiu tau, Katryte, kad ir tu galėtum važiuoti į mokyklą.

ANTANIENĖ: Ar pamiršote? ar kokis galas?

MAGDĖ (puola Katrei ant kaklo): Dievasži, verčiau tenebuna vakarėlio, nei jokios pramogėlės, by tik Katrytė su mumis važiuotų!

ANTANIENĖ: O jųs, neklaužados! apuokai! Kam jųs jai galvą kvaišinat? Kam jai mokykla reikalinga? Ar tai ukininko duktė, ar ką?

ANTANAS (rimtai): Našlaitė — mųs ukėj išauklėta.

KATRĖ (maldaujančiai): Ponia šeimininke, nepykite! Aš ne...

ANTANAS (švelniai): E, kokia ten rustybė! Motina niurna ir tiek, bet dvasios gilumoj savo vaikų nepeikia.

ANTANIENĖ (į vyrą): Ką tu, seni? Daug ką išmanai?

ANTANAS (linksmai): Dabar męs, motin, plotkelę pasidalinkime, kaip dalinomės geru ir piktu likimu. Duok mums, Viešpatie, ilgiausių metų ir geros sveikatos!

ANTANIENĖ (laužydama plotkelę): Duok mums, Viešpatie!

ANTANAS (vaikus) :O jums, vaikai, ko palinkėt? Na, Stasy, sakyk, pirmutinis!

STASYS (bent kiek virpančiu balsu): Kad Katrė galėtų važiuoti mokytis podraug su musų mergaitėm.

ONA: Tėveli, padėkite!

MAGDĖ: Tėveli, mamyte!

STASYS (ištraukia iš po pažasties savo pinigų): Imkite, mano penkiasdešimts litų.

ONA (nuima nuo kaklo kadolius): Imkite tatai, tėveli, kaipo užstatą, kad Katrė jums kuomet-nors išleistus mokslui pinigus atidirbs ir jums nuostolio nebusią.

MAGDĖ (nutvėrsui tėvo rankas): Aš nieko neturiu, bet kaip jus, tėveli, maldauju! Neruoškit vakarėlį, o siųskit Katrę į mokyklą.

ANTANIENĖ (į Katrę): Mergele, atsiliepk!

KATRĖ (akis su žiurstu prisidengia): Ką jųs, Stasiuk, Onute, Magdute, ką jųs... pramanot...

ANTANIENĖ (į vaikus): Nebent norite motiną papjauti, užverčiant ant jos galvos visą namų ukio darbo naštą!(Jaunieji žiuri į save su baime, galvomis linguoja, jausdami, kad motina kalba teisybę).

ANTANAS (žiuri valandėlę į visus): Bet dabar nurimkite! Žirziate ties mano galva, kaip tos įkirios muselės. (Pašiepiančiai.) Na ir ką gi ar norite motiną pribaigti?

JAUNIEJI (gyvai): Ne, ne, nei už jokius pinigus.

ANTANAS (pašiepiančiai): Taigi Katrė pasiliks namie kidulėm jovalų virti, ką? (Tyla). Na, kame gi liežuvius padžiovet, ką? Į žmoną). Jog o šeimininkė reikalauja, idant našlaitė tarp musų našlaite pasiliktų, ar taip. (Už valandėlės). O kas jai motiną užstojo, kas jai kasas supindavo, kas darbo išmokino? (juokiasi bent kiek susijaudinęs) nebent aš.

ANTANIENĖ (gyvai): Te dievas mane saugoja, idant trokščia Katrės nuoskaudos!

ANTANAS: Aha! tai matai! Motina, duosi jai atsakantį kraitį, aš Viktutę ukio darbams paimsiu, Magdė neturės vakarėlio, Onutės karolius visiems metams paimsiu, kaip užstatą, idant žinotumet, kad jųs Katrę siunčiat į mokyklą, o Stasys tam tikslui savo taupmenas aukoja. Na, ką jųs į tai pasakysite? ką?

STASYS, MAGDĖ IR ONA (nutveria tėvą už ranką ir jas dėkingai bučiuoja): Tėveli, mylimas tėveli!

ANTANIENĖ (dievobaimingai): Mielas Antanai, teisingai protauji! Visai teisingai.

KATRĖ (šeimininkų kojas apkabinusi): Kuomi jums atsiteisiu? (Į jaunuosius, rankas sudėjusi): Už ką jųs man toki geri esate?

NRA Lainer's

VYRŲ KOSTIUMAI
PLOŠČIAI
VIRŠUTINIAI ŽIPONAI

Centro Ofisas 73 Green g-vės
Dirbtuvė Plymouth g-vės

KAILINIŲ DRABUŽIŲ SANDELIS
Užlaiko Pigiausiomis Kainomis
Kiekvienas Drabužis Apdraustas

IŠVALYTI
SUPROSYTI
ATNAUJINTI
Dabar

70¢

Del Greito Patarnavimo Pašaukit
5-5281

Už tą patį Aukštos Rušies Valymo Patarnavimą, kurį reikalautumet iš musų.

Arėjas Vitkauskas

Žmogus Ant Žemės

Tolimame kamputy, aukštai iš Mokslo Salės lubų, žiuriu į Mičigano mėlynę. Vienintėlė gyva srovelė į širdį patenka iš radio garsintuvo čia. Dainininkų menas pagyvina gyvenimo griaučius, kurie tokie šiurpųs, jeigu be kuno, jeigu judina sąnarius, kaip čia parodyta. Menas grąžina gyvenimą, menas daro gyvenimą. Be jo — gyvenimo tik griaučiai. Jausmai, vaizdai, daiktai, viskas yra menas, kas tik turi tikslą gyvinti griaučių gyvenimą.

Negali buti nepagautas svarbiausiųjų ekzistencijos problemų, pabuvojęs šioje salėje! Štai ir čia, mano kamputyje, kur sėdžiu, pilna problemų:

1) Radio kartoja žodį "Motina"... Augalų, vabzdžių, žmonių veisimosi vaizdai salėje, rimtai susiję su menišku žodžiu (dainos) "motin", kalba apie tą amžiną pradą, iš kurio mes atsirandame — apie tėvą ir motiną, kurie mus leidžia pasaulin tik todel, kad juos jų tėvai leido. Jie daugiau nieko nežino. Nereikia žinoti ir mums. Žiurėkime tik, kad musų pasaulyje nebutų nuobodu, nebukime kitiems kanibalais.

2) Kažin kas ant baltų salės aplinkumos sienų ir atitvėrimų išrašęs žodžių ir raidžių. Tai ir yra žmogaus noras išlikti ilgiau už žuvį, kurios kaulus, (net paniekinančiai, ašakomis vadinamus), išmet į šiukšles. Išsivadavęs nuo žuvies veido, (kaip rodo ir moksliškas palyginimas čia: nuo žuvies iki žmogaus veido), žmogus kratos ir žuvies gyvenimu. Jis nori buti amžinesnis. Jis braižo sienas.

Vienas braižytojas ir rašo ant sienos " inteligentiškumo bandymus", iš kurių vienas krinta į akį, (niekuomet to nepamaniau): "Kodel skilvis savęs nesuvirškina?"

Tai yra pastaba ant sienos visai verta to, kas yra šiose sienose: mokslas.

Žmoguje šios mokslo parodos aplankymas negalėjo nepaveikti, jis "įamžino" save šiuo klausimu. Tuo pajudino kito mintį.

3) Senai rusas pasakė, kad "žmogus" — gyvunas visuomeniškas". Pamesk tą butybę, kuri vadinama Homo sapiens, šiame judėjime ant žemės vieną— ir jis mirs iš liudesio! Jis siekia bendravimo su kitais, jis apsidraudžia save nuo vienatvės kančių, mylėdamas. Tai akli žmogaus instinktai, kurie vadovauja jo gyvenimą. Atvažiuodamas parodon, gatvės vežime mačiau vienakę moterį, kuri kėlė gailėsį. Ji laikė ranką ant peties vaiko. Skurdžiai apsirengusi, (ta vargšė viena akis!), ji taip pat rodė rupesčio, kur išlipti, jautė vaiką šalia savęs, taigi nesijautė viena pasaulyje. Įmesk ją į tą patį vežimą, pilną į ją dėmesio nekreipiančių žmonių, atimk iš jos vaiką, (taigi, ir vyrą, meilę, laimę, gyvenimą), ir jai duok atgal antrąją akį — ir pamatysi, kad ji yra nelaiminga, ji paaaukos akį už tą, kad visą gyvenimo užpildymą gauti atgal!

Žmogus, mašinų ir skaitlinių apsuptas, pinigo užmuštas, ieško, nori, trokšta ir turi rasti savo ramybę, arba — turi, negyventi, nejausti, pavirstu žemės gumulu...

Taip mokslo salė kelia eibę problemų Eina tukstančiai žilų vyrų ir moterų į ją, mato ją išsitepusios moteriškos jauniklės ir žvengiantieji iš sveikatos virukai, bet jie nesigilina į tą, kad ir kalnai pudros ir lupų piešimų, marios džiugavimo ir žvengimo, yra niekis prieš griaučius. Griaučiai sako kiekvienam, kas nori girdėti:

— Žmogau, trumpai gyvensi, neteršk savo gyvenimo smulkmenomis, šiek idealų — brolybės, vienybės, eilės, nes tik tie dalykai daro gyvenimą skirtingu nuo griaučių!

Chicago, Ill., Pasaulinė Paroda Hall of Science, 1934. X. 14 d.

REIKALAUKITE
BOWLERS ALŲ
WORCESTERIO NUOSAVAS PRODUKTAS
ALAUS VARYKLA NUO 1883 METŲ

DANTYS PLOKŠTELĖS
KURIOS TIKRAI TINKA

Daugiau nebadaukite del stokos valgių, kurių negalite valgyti. Jeigu turite tinkamas dantis ir galite turėti dantis — plokštelės kurios tikrai tinka —

Už Kainas Pritaikytas Prie Jusų Kišeniaus
IŠTRAUKIMAI
UŽMIGDANT AR UŽŠALDANT
Pasitarkite su Manim Šiandien

DR. SHAWMUT,
DENTIST, INC.

536 MAIN STREET Dial 2-6810 Brockton Office, 172 Main St. Fitchburg office, 410 Main St.

JUOKAI

MEDIKŲ SĄMOJUS

Gydytojas — Iš bučkių visko galima gauti".

Panelė — "Taip, deimantų, suknelių, skrybėlių ir visko".

UŽ PINIGUS — DANTĮ

— Buvau pas dantų gydytoją. Reikėjo ištraukti vieną dantį, bet ištraukė du.

— Kodel? Ir antras tau skaudėjo?

— Ne, mat gydytojas neturėjo smulkių pinigų. Tada aš liepiau už kitus mano pinigus dar vieną dantį išlupti...

JO VERSLAS

— Visus galvos darbus turi tamsta pamesti — pataria gydytojas pacientui.

— Tai ką gi tada aš, kaip kirpėjas, beveiksiu, p. daktare.

PRIŽADĖJO JĮ IŠGYDYT GREITU BUDU

Moteris kalba pašauktam daktarui pas savo pamišusį vyrą:

— Kada mano senis sužinojo, kad išlaimėjo 25,000 dolerius loterijoj, tai taip tuom persiėmė, kad neteko proto.

Daktaras. — Nesirupink, mano gera moterėle, jau aš jį išgydysiu, kai imsiu už atsilankymą po tukstantį dolerių.. Jis tuojau pasveiks!...

Motina: — Mikuti, parodyk ponui gydytojui liežuvį.

Mikutis: — Nerodysiu! Vakar parodžiau tėvui, tai gavau lupti...

NESUSIPRATIMAS

— Norėčiau vaikams miltelių, — prašo ponia krautuvėje.

— Poniai 50 ar 70? — klausia krautuvininkas.

— Ei kur, tai perdaug: aš vos antri metai ištkėjus...

GYDYTOJO PATARIMAS

— Kas tamstai?

— Visuotinas negaliavimas, daktare.

— O kaip, butent, jis pasireiškia?

— Leisk daktare, bent kiek smulkiau tatai papasakoti.

— Labai prašau!

— Pirmų pirmiausia turiu pasisakyti, kad aš plušu kaip jautis, o pavargstu kaip šuo.

— Šitaip!

— Tuo tarpu naktimis neima miegas kaip pelėdos, o todel rytais jaučiuosi visiškai kaip šlapia višta.

— O kaip apetitas?

— Puikus! kaip arkliui!

— Mm... O tamstos verslas?

— Aš biržos zuikis...

— Tokiu budu gal geriau butų tamstai kreiptis tiesiog į veterinorių?

Surinko Arėjas Vitkauskas

Vietos žinios

Klu Kluksai Pasirodē Worcestery

Šiomis dienomis anglų spauda paduoda žinių apie Klu Klux Klan pasirodymą Worcestery. Nors jų gal čia niekas dar nematē, tačiau jie atsiuntē privatiškai laiškų vietos paštos antspauda su kluksų požymiais — geltonos spalvos popieroj įspausdintas kaukiuotas arklys, ant kurio kluksas joja su degančiu kryžium. Paskui plakate perstato komunizmo pavojų šalies organizuotai valdžiai ir sako: "kad komunizmas šioje šalyje nebus toleruojamas". Plakate įdēta daug baisenybių, kurias tenka pergyvent Sovietuose. Tos baisenybēs perstato kaip barzduotas kacapas — komunistas naikina privatinę nuosavybę, skleidžia laisvąją meilę ir griauna kiekvieną demokratišką valstybę iš pat pamatų.

Ku kluksų darbai jau yra žinomi iš praeities. Jie abelnai yra fanatikai; savo laiku jie parodē savo veikimą prieš katalikus, žydus, negrus ir ateivius. Bet pažangioje šalyje kaip Suv. Valstijose jie negavo pritarimo ir nebūvo valdžios toleruojami, taigi jų veikimas pats savaimi nusistelbē.

Dabar, mat jie surado komunistus ir juos pradējo gązdinti. Ku kluksai daugiausia darbavosi laike pasaulinio karo ir streikų. Tuo laikotarpiu darbininkų organizatoriams, ypatingai aidoj listams teko nuo jų smalavimo ir torturavimo daug nukentēt. Yra neapsakomai biauru matyt, kuomet šalia valdžios pradeda veikt kokia tai nepageidaujama šmėkla. Tačiau reikia tikētis, kad kaip pirma taip ir dabar kluksams niekas neduos giliuot. Šiandien mes turim šaly organizuotą valdžią, kuri pilnai yra kompetentiška šalies reikalus tvarkyt sulig didžiumos piliečių noro, o ne sulig kokių ten ku kluksų, klaunų markša prisidengusių.

Atsilankykite į Nore's Krautuvę

Kuomet jums reikia kokių gērimų, alaus, vyno ar degtinēs, atsiminkite, kad Nore's krautuvēje, 159 Water gatvēs galite gaut geriausius už pigiausias kainas mieste. Nathan Nore, šios krautuvēs savininkas yra gerai žinomas tarp šio miesto lietuvių, nes jisai pats paeina iš Kauno. Jisai maloniai priims visus savo draugus krautuvēje bile kada. Jums nereikia pirkti, jeigu nenorite. Ateikite ir apsidairykite. Rasite čia pilną pasirinkmą ir stebēsites iš žemų kainų. Čia galite nusipirkt puskvortę spirito už 49 centų arba pilną galioną vyno už $1.29.

Šią savaitę, Nore's krautuvē siulo dvi speciales kombinacijas: (1.) puskvortē spirito puskvortē degtinēs, didelē bonka penkių metų senumo vyno ir tris bokas alaus už $1.59; (2.) puskvortē degtinēs, puskvortē spirito, ½ puskvortē romo 1/2 puskvortē "brandy", viskas už $1.99. Alus už $1.39 dēžē. Ateikite ir susipažinkite. Nore's krautuvē duoda speciales kainas pristatant savo prekes krikštynoms ir vestuvēms. **Skelbimas**

Labdarybēs Draugijos Darbuotē

Labdarybēs draugijos susirinkimas įvyko spalio 15-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijos svetainēje. P. Katauskas, draugijos pirmininkas atidarē susirinkimą. Visi valdybos nariai pribuvo į susirinkimą. Petras Milius, raštininkas perskaitē protokolą, kurs buvo priimtas. Ligonių lankytojai išdavē raportą, iš kurio paaiškējo, kad vienai ypatai Belmont ligoninēje reikalinga drabužių. Draugija paskyrē narius aprupinti šį reikalą. Iždininkas savo raporte pranešē, jog bendras draugijos išvažiavimas davē pelno $106.00, gi rengiama pramogēlē $25. Draugija nutarē surengt vakarienę Maironio Parke. Žmonēs, kurie gavo pašalpą nuo Labdarybēs draugijos prisiuntē padēką laišku. Jonas Bačinskas, žymus vietinis biznierius, su savo sunumi prisirašē į pašelpinį skyrių.

VAKARĒLIS PAGERBT RINKĒJUS

Spalio 16-tą dieną įvyko vakarēlis pagerbimui tų žmonių, kurie darbavosi Gēlių Dienoje. Vakarēlis įvyko bažnytinēje svetainēje. Pirmiausia kun. Augustinas Petraitis, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, atidarē vakarēlį, paaiškindamas šio vakarēlio tikslą ir perskaitē vardus, tų kurie rinko aukas. Paskui pranešē darbuotojų vardus — kurie surinko virš penkis dolerius ir tuomi pasiliko draugijos nariais. Jiems buvo suteikta gausios dovanos.

Sekantieji surinko aukų virš penkių dolerių; Agota Lukosevičienē, $31.60; M. Anušauskienē, $24.35; O. Žiurinskienē, $22.95; M. Gelusevičiutē, $20.05; M. Tamošiunaitē, $15.65; T. Balčiunienē, $13.15; E. Augunienē, $12.13; P. Alavošius $11.38; V. Stankus, $9.59; S. Biekša, $9.31; M. Krapavickas, $9.01; M. Ščiuka, $8.82; J. Savulis, $8.78; A. Linauskas, $7.58; B. Danilytē, $7.65; T. Zinkus, $6.63; S. Savickienē, $6.38; K. Banis, $6.35; J. Urkevičienē, $6.26; A. Stramila, $6.10; P. Mankienē, $6.00; M. Morkunienē, $5.88; O. Pocevičienē, $5.33; K. Serkauckienē, $5.28; J. Blaveckas, $5.22; O. Burdulis, $5.12; E. Moncevičius, $5.00; V. Parulis, $5.00; Išviso surinkta $512.80. Iš šios sumos užmokēta $101. už gēles ir dēžutes. Draugija pareiškē nuoširdžią padēką visiems kurie dirbo tokiame blogame ore. Kunigas Stasys Vembre pasakē labai įdomią prakalbēlę apie labdarybę. Advokatas A. J. Milleris paaiškino kaip lietuviai supranta labdarybēs darbą. Adv. A. J. Milleris yra šios draugijos narys nuo pat įsisteigimo ir suteikia patarnavimą be jokio atlyginimo. P. Katauskas draugijos pirmininkas, suteikē visiems darbuotojams po saldainių dežutę. Gēlių dienoje išviso 180 asmenų rinko aukas lietuvių vargšų sušelpimui. **Korespondentas**

Neatidēkit... Pirkit Savo KURĄ Dabar!

PAGARSĒJUSIOS READING

KIETOS ANGLYS

PEČIAUS	$14.50 tonas
RIEŠUTINIAI	$14.25 tonas
ŽIRNINIAI	$12.50 tonas
APVALIOS ANGLYS	$14.25 tonas

Pasirašykit Koksų Kainų Užtikrinimo Kontraktą

KOKSAI $12.50 tonas

Telefonuokite ar Rašykite

AMERICAN COAL COMPANY

124 GREEN STREET Worcester, Mass. DIAL 4-3261

Koncertas, Lapkričio 4-tą Dieną

Visi worcesteriečiai vienas kitą ragina eiti į p. Rimkaus koncertą. P. Černienē sekasi daug tikietų parduot ne tik lietuviams bet ir svetimaučiams. Kur tik nepasisuksi visur ir visi kalba apie p. Rimkaus busimąjį koncertą. Atrodo, kad mes, worcesteriečiai turime daug muzikališkos publikos, kuri mēgsta ir supranta dainos meną. Ištikrųjų, muzika yra brangiausias meno turtas, tad tik mokēkime mes pasinaudoti tuo turtu ir ta proga, kuri pripuola 4-tą dieną lapkričio mēn., Lietuvių Kliubo svetainēje. Lietuvos operos artistas p. Rimkus, ir keleta dar kitų gerų dainininkų ir smuikininkų dalyvaus.

Muzikos Mēgējas

Pastaba: Artisto Rimkaus koncertas įvyks lapkričio 4-tą dieną, 3-čią valandą po-pietų, o ne 14-tą kaip buvo pereitame "A. L." numery korespondento klaidingai paduota žinia.

Vincas Sviklas Mokinasi Brooklyne

Vincas Sviklas šį rudenį įstojo į Pratt Institutą, Brooklyn, N. Y. Jisai baigdamas Classical mokyklą laimējo dovaną už pasižymējimą piešime. Toji dovana yra už dyką mokslas aukštesnēje meno mokykloje. Šis jaunuolis nuo jaunų dienų rodo nepaprastus gabumus piešime. Nors jo tēvas yra paraližuotas ligonis, jo motina p. Elena Sviklienē atjautē savo sunaus troškimą ir padējo jam kiek tik galējo. Vincas Sviklas dažnai atrašo savo tēvams ir draugams, kad jam sekasi mokslas ir, kad jam labai patinka toji mokykla.

Metinis Kliubo "Clambake"

Sekmadienį, spalio 28-tą, pirmą valandą po-pietų Lietuvių Ukēsų Kliubo vasarnamy, "Bungalow", įvyks metinis kliubo pokylis. Su šiuo pokyliu užsidarys kliubo vasarnamis šiam sezonui. Todel prašome su tikietų įsigijimu pasiskubint nes ant galo gali jų pritrukt. **Rengējai**

Didelis "Hallowe'en" Vakaras

Trečiadienį, spalio 31-mą, Aušrelēs Dailēs choras rengia didelį pasilinksminimą. Bus skanių gērymų ir užkandžių. Apart to, bus geri muzikantai, tai kiekvienas turēs progą pasišokt. Kas bus įdomiausiai pasirēdęs, tas gaus gražią dovaną, tai užsidēkite savo seniausius drabužius ir ateikite. Balius trauksis iki naktes vēlumos. Kadangi įžanga yra labai prieinama kiekvieno kišeniaus, tai nepraleiskite šios progos gražiai pasilinksminti. Mes prižadam, kad busite užganēdinti. **Rengējai**

A. Talackaitēs – A. Kondroto Vestuvēs

Pirmadienį spalio 2-trą, panelē Angela Talackaitē susituokē su Adomu V. Kondtotu, Aušros Vartų bažnyčioje, 9-tą valandą ryto. Jaunoji yra Marijonos Kapkienēs augintinē duktē, gi jaunojo tēvai yra Adomas ir Felicija Kondrotavičiai. Julē Bakiutē ir Adelē Gadiliauskiutē buvo pamergēs; J. Bendorius ir Jonas Dagesis buvo pabroliai. Mažytē Rita Kondrotaitē buvo gēlių barstytoja, gi Juozas Delionukas žiedų nešējas. Po jungtuvių įvyko pokylis pas jaunosios motiną, 68 Ward gatvēs.

Nepaprastas Susirinkimas

Lietuvių Moterų Piliečių Kliubo specialis susirinkimas įvyks antradienio vakare, spalio 30-tą, 8-tą valandą, L. Ų. Kliubo svetainēje, 12 Vernon gatvēs. Visos komisijos narēs ir darbininkēs prašomos atsilankyti ir aptarti musų metinį parengimą, kurs jau nebetoli. Lapkričio 11-tą dieną įvyks vakarienē, todel laikas sukrusti. **J. Lendraitienē**

Parengimas Šeštadienį

Lietuvių Ukēsų Kliubo žemutinēje svetainēje, 5:30 valandą vakaro, įvyks "Whist Party" ir šokiai, šeštadienį, spalio 27-tą. Parengimas tęsis iki nakties vēlumos. Visi Worcesterio ir apielinkēs lietuviai yra kviečiami atsilankyt. Tie, kurie loš geriausiai ir prasčiausiai gaus dovanas. Bus labai linksmas vakarēlis. Kviečiam visus atsilankyti. **Rengējai**

PIRKITE Filene's

KRAUTUVĒJE LAIKE

WORCESTERIO DIENU

PENKTADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ

Spalių 26-tą ir 27-tą

FILENE TIPIŠKI AUKŠTOS VERTĒS PIRKINIAI PER DVI DIENI!

Nepamirškite Aplankyti Musų Naują

"THRIFT SHOP"

Prie Filene's Didžiosios Krautuvēs

Parengimas Mironio Parke

SLA: 57-ta kuopa bendrai su Labdaringa draugija rengia paskutinį šios vasaros sezono pikniką, sekmadienį, spalių 28-tą, Maironio Parke. Pasilinksminimas prasidēs anksti po pietų ir tęsis iki nakties vēlumos. Gabiausi muzikantai grąjis šokiams. Visi SLA. 57-tos, 318-tos ir 358-tos kuopos nariai malonēkite imti dalyvumą musų parengime. Šis parengimas yra paskutinis šįmet, tai pasinaudokite proga pasilinksminti. Komisija dirba išsijuosusi, kad priimti svečius kuo geriausiai. Kas atsilankys, tas bus tikrai patenkintas. **J. Degesiunas**

100 Metų Sukaktuvēs

Sekmadienį, spalio 28-tą, Šv. Jono bažnyčia, seniausia bažnyčia Worcestery minēs savo 100 metų sukaktuves. Šioji bažnyčia buvo įsteigta 1775 metuose, kada dar indionai daug kartų sustodavo prie bažnyčios kiemo. 1834 metuose su pagelba trijų amerikonų, buvo nupirkta žemē ant Temple gatvēs. Amerikonai, F. Blake, H. Pierce ir W. Lincoln nupirko žemę ir perdavē katalikams. Liepos 1834 metuose buvo pradēta statyt bažnyčios pamatas ir už kelių mēnesių pradēta laikyt mišias.

Sekmadienį, 11-tą valandą ryto J. M. Vyskupas Thomas M. O'Leary, Springfieldo vyskupas, atlaikys iškilmingą sumą, gi dabartinis klebonas E. J. Fitzgerald, P.R. pasakys istorišką pamokslą. Vakare bus civiškas paminējimas "Municipal Auditoriume", kur visi Worcesterio žmonēs buvo užkviesti. Iš Šv. Jono bažnyčios eis paradas į auditoriumo iškilmes, vakare.

Bartušis Imsis su Malmbergu

Sekantį trečiadienį Jack McGrath rengia ristynes Šv. Jono salēje, kuriose dalyvaus žymus lietuvių ristikas Vincas Bartušis, čikagietis. Jis yra suporuotas ristis su vietos švedų ristiku ir veik čiampijonu, Jeigu Bartušiui pasisektų švedas Malmbergas parmest, veikiausiai jam teks pasiimti su pasauliniu čiampijonu Don George, kuris keletas savaičių laiko atgal parito Malmbergą.

Bus trys naujos ristikų poros, kurių tarpe dalyvaus irgi akrobatas Zarinovas, kuris savo akrobatiškumu stebina publiką.

Kolegijos Remējų Susirinkimas Thompson, Conn.

Sekmadienį, spalio 28-tą, Marianapolio kolegijoj, Thompson, Conn. susirinks iš apielinkēs kolegijos remējai ir prietelіai. Devintą valandą ryto kolegijos bažnytēlēje įvyks iškilmingos mišios, gi paskui prasidēs susirinkimas. Didelis buris worcesteriečių ketina imti dalyvumą šiame susirinkime, kurio tikslas yra remti lietuvių kolegiją. **Rep.**

Hi-Test Range &

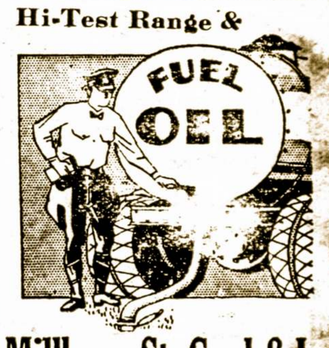

Millbury St. Coal & Ice COMPANY

Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631

Visokios Rušies Angliai

NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĒLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS

Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui

JONAS KIELA

441 Millbury St., Worcester, Mass.

PIANAI

Įvairių Išdirbysčių

(Upright — Players — Grands)

Už

PIGIAUSIAS KAINAS

$10.00 ir Aukščiau

Lengvos Mēnesinēs Mokestys

S. C. Brennan

WORCESTER STORAGE CO.

88 Pleasant Street

Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĒJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Parsiduoda

Trijų gyvenimų namas, po šešius kambarius, trys atskiri pečiai šildymui; gerame stovy; pirmas mortgičius $7,000; erdvus kiemas. Adresas: 18 Derby gatvēs. Telefonuokite Dial 3-1170 arba kreipkitēs į Amerikos Lietuvio raštinę. (43—45)

Parsiduoda

Trijų akrų vištų ukis, arti Worcesterio, su sodu, daug vaisinių medžių, įrankiais, mašinerijomis, budinkais ir gyvuliais. Sutikčiau mainyt su mažu namu, nedidelio mortgičiaus, Worcestery arba Worcesterio apielinkēje. Proga padaryt gerą biznį. Parsiduoda už pigią kainą. Visomis informacijomis kreipkitēs šiuo adresu: "Amerikos Lietuvis", 14 Vernon St., Worcester, Mass. (43—45)

Parsiduoda Naminiai Rakandai

Parsiduoda pigiai valgomojo kambario setas kaip naujas, pečius kurenamas aliejumi, lovos, komodēs, deska, kedēs ir t.t. — viskas gerame stovy. "Amerikos Lietuvio" raštinēje sužinosite adresą.

PERKAME

Lietuvos

Laisvēs

Paskolos

Bonus

Kreipkis

Amerikos Lietuvio Knygynas

Worcester, Mass. 14 Vernon St.

VISUOMET

Geriau skolint pinigus negu, kad prarasti kreditą jeigu paliktumet savo skolas nemokētas. Mes suteiksime ekstra pinigus kurių jums reikalinga.

Ateikit ir pasiteiraukit apie musų

NEW METHOD LOANS

Leidimas 210

544 MAIN GATVĒS

Ben. Mendelsohn

ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932

Worcester, Mass.

Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Phone 5-2576 Room 527

Charles W. Tamulonis

Naujas Lietuvis Advokatas

Prityręs Teisių Žinovas

Teiraukitēs

390 Main g-vēs—Worcester, Mass.

F. A. Vaišnora, M. D.

(VEIKSNER)

LIETUVIS GYDYTOJAS

OFISO VALANDOS:

Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare

(Sekmadieniais sulig susitarimo)

Tel. 5-7810

96 Vernon G-vēs, Worcestery

Dr. Jonas J. Žemaitis

4 LAFAYETTE GATVĒS

PASITARIMAS UŽDYKĄ

Aš išgydysiu ir prašalysiu visus nuospaudas (corns) ir kietumus (calluses) abiejų kojų už 75 centus. Nereikia paskirt laiką išanksto.

KOJŲ ARKŲ PARAMOS UŽ PRIEINAMAS KAINAS

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelēse.

49 Millbury Gatvēs

T. J. COONEY CO

PARINKTI ir IMPORTUOTI

Vynas — Degtinē — Alus

Pristatymas ir Patarnavimas už Dyką

Neskaitome už Alaus Dēžes

MES KALBAM LIETUVIŠKAI

Tel. Dial 2-9960

82 Millbury St. — Worcesteryje

— Sveikas gyvas brolau!

— Kur eisim?

— Na eisim pas Čēsną — girdējau turi importoto gērymo.

VILIAMAS ir ADOLFAS ČĒSNAI

90 Millbury Gatvēs

Worcester, Mass.

Čia gausit išsigert importuotų gērymų

"Russian Cleercoal"

ANGLYS

Aukštos Šilumos ir Mažiau Bačkutēs Pelenų Iš Vieno Tono

Pabandykite

Doherty Coal Co.

34 Franklin St.—Worcester, Mass.

Šankova: 241 Southbridge St.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS

Vienintēlis Lietuvių Graborius Worcestery

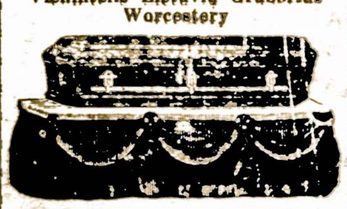

Patarnauju laidotuvēm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitēs— Tel. 5-5898

340 HARDING STREET

Išnuomavimui

Išsinuomuoja 4-rių kambarių tenementas del šeimynos arba gali buti tinkamas ofisas del profesionalo — daktaro ar advokato. Tenementas moderniškai įrengtas, su šilumą, šiltu vandeniu ir kitais parankumais. $80. randos. Kreipkitēs — Amerikos Lietuvis, 14 Vernon gatvēs, Worcester, Mass.